

El reciclatge de residus, una realitat ineludible

La col·laboració ciutadana en la selecció de les deixalles té una demostració rotunda en aquest cotxe depositat en el contenidor adequat; però el tractament final dels residus continua sent problemàtic i el reciclatge presenta les seves dificultats.

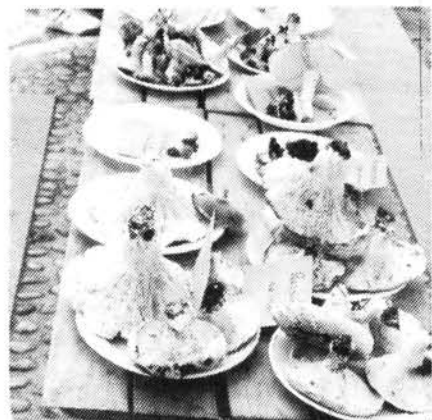
“Nadal me mata”

Torna la campanya contra la mort d'arbres joves per adornar les cases per a Nadal. Si volem simbolitzar la vida que reneix, millor sembrar un arbre.

El drama de Bòsnia

Laurent Gilles, que durant un mes ha estat als Balcans en tasques humanitàries, comenta la seva experiència i la campanya de recollida de medicines.

Mostra de bolets

En el temps apropiat, tot i que enguany no era massa favorable, les III Jornades Micològiques han tornat animar Na Batlessa.

Sis mesos després del 14-M

Molts dels nostres veïns i veïnes tendran, a partir d'ara mateix i durant sis mesos a l'any, uns ingressos mensuals de 42.210 pta. Les situacions personals varien molt, però tots patiran una dràstica reducció dels seus ingressos. Com a exemple basti veure que un treballador amb un sou de 90.000 pta. mensuals i amb càrregues familiars perdrà aproximadament unes 110.000 pta. en els propers sis mesos.

Aquest va ser el motiu de la darrera vaga general convocada pels sindicats fa mig any. Una vaga sense gairebé ressò a Artà. Semblava un problema limitat al col·lectiu de treballadors i treballadores d'hosteleria, als quals, per altra banda, tant el govern com els mitjans de comunicació acusen de practicar el frau en sol·licitar les prestacions d'atur. Però la realitat es mostra prou diferent a la tranquil·litzadora sensació que es tenia el mes de maig.

Artà és gairebé un poble dormitori: gran part dels veïns fan feina als nuclis turístics de la comarca i això fa que els conflictes socials (més encara els sindicals) sempre hagin semblat alguna cosa de fora poble, externa. Però la dràstica reducció de la capacitat de consum dels aturats estacionals ha de repercutir sobre tot el comerç, els serveis i part de la petita empresa local: bars, botigues, manteniments domèstics... En general tota empresa dirigida al consum intern tindrà ocasió de comprovar que hi havia alguna cosa més que raons de solidaritat per fer costat a la vaga del mes de maig. Més encara si tenim en compte que ara mateix els empleats depenents de l'administració pública també perdran un 5% de llur capacitat adquisitiva.

Dues passes envant, una enrere

La Llei d'Espais Naturals (LEN) aprovada pel Parlament Balear la passada legislatura va posar fi a una etapa de la nostra història marcada per les batalles constants entre el moviment ecologista i algunes promotores urbanítiques per preservar o edificar alguns espais naturals que havien escapat del primer boom de la construcció. Sa Dragonera, Es Trenc, S'Albufera, Sa Canova, Capocorb o Mondragó són topònims que han quedat per recordar una lluita col·lectiva i desordenada, incapaç de frenar el desordre que imposava la lògica de les inversions, mancada d'unes Directrius d'Ordenació del Territori que harmonitzassin el creixement i la conservació del patrimoni comú.

La LEN no organitzava el territori de les Balears, no ens permetia saber **què** podiem fer i **on** podiem fer-ho, però almanco delimitava els espais on **no** podiem fer determinades actuacions. Almanco preservava una part substancial del nostre paisatge. No era la terra de Canaan, però era una passa endavant en la travessa del desert.

Ara, el Parlament Balear, a instàncies del grup PP-UM, ha iniciat els tràmits per modificar aquella llei. Els arguments de la majoria són ben vàlids: el text vigent de la LEN presenta unes equi-vocacions, uns errors que s'han de subsanar per no perjudicar inte-ressos legítims. Seria necessari estar-hi d'acord si els diputats del PP-UM haguessin

explicat, un per un, els errors que han detectat a la LEN i si justificassin cadascun dels retalls que proposen.

No ho han fet, i això ha obert la veda de les sospites. L'experiència ens fa veure interessos particularment inconfessables darrere cada quarterada usurpada a la natura, darrere cada paisatge furtat a les generacions futures. Nés quan el text presentat pel PP-UM és particularment impre-sentable, amb errors que delaten pressos i amb uns mapes inde-xifrables que fan impossible el debat. En alguns casos, els retalls són tan grans que just els explica la demagogia o la venjança.

Si la LEN ha de reformar-se és necessari el consens. L'Ordenació del Territori no pot ser moneda de canvi, no pot estar en mans de trànsfuges ni pot ser imposada per les majories. No podem malbaratar els mapes cada quatre anys en funció dels resultats electorals. La seguretat jurídica demana estabilitat.

Després de nou anys d'autonomia encara no tenim aprovades unes Directrius d'Ordenació del Territori previstes a la Llei. El present i el futur són plens d'incertesa. Terra i ciutadans cohabituen sense cap llei que els empari. Mai no sabem què passarà demà. La LEN va ser una passa envant.

Ara no hauriem de tornar a Egipte.

No mateu un arbre per a Nadal

A les pàgines centrals d'aquest número trobareu un còmic editat pel GOB amb el títol Nadal me mata. Si aquest lema sempre ha estat defensable, més encara ho és en un poble que any rere any veu cremar-se a l'estiu la seva zona forestal, ara escassa i antany rica. Bellpuig considera que no es pot acceptar que per Nadal es remati, amb una falç, la feina que alguna inconscient ha fet a l'estiu amb un mixto. Per això proposa als seus lectors una altra idea: Sembra un arbre per Nadal.

BELLPUIG

ARTÀ

Revista quinzenal

Num. 466, 28 novembre 1992

Redacció i administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà.

Tel. i FAX 83 50 33 (contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969

Imprimeix: Informacions Llevant S.A

Pas. Ferrocarril, 1 Tel. 550328 Manacor

Redacció:

J. Adrián, J. Amorós, G. Bisquerra, A. Esteva, J. Esteva, A. Genovard, S. Ginard, J. Morey, F. Munar, C. Obrador, M. Santandreu, A. Vives.

Col·laboració:

M. Dalmau, M. Gelabert, P. Ginard, B. Jaume, M. Mestre, A. Muñoz, A. Picazo, J. Sureda, B. Tous.

Administració: G. Bisquerra. Tfs. part. 836288. Feina 836296

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos pics cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

De cada dia, més fems

El reciclatge de residus, una realitat ineludible

Redacció.- "La invenció més perillosa del segle XX no ha estat la bomba atòmica, com molts creuen, sinó els residus. No se sap quants de milions i milions de tones de deixalles produeixen les nacions industrialitzades cada dia, i quants de milions i milions de tones es disposen a produir els països en vies de desenvolupament". És un fragment d'un article publicat dia 16 de novembre al diari italià "La Repubblica", reproduït a "El País". Ens trobam davant un problema gravíssim i comú a tots els països occidentals.

S'impone trobar solucions i la més immediata és la que ja, d'una manera o altra, s'ha iniciat a molts de llocs i també a Artà: la recollida selectiva i el reciclatge de tots aquells materials que ho permeten. Però no basta. Després de la recollida hi ha un tractament final que és el que més falla i que més problemes representa. Catalunya, per exemple, es prepara decididament per al reciclatge, una activitat amb gran futur econòmic. A Mallorca la decisió sembla ser una altra.

El reciclatge a Artà

Al Centre Social funciona, des del 1987, un centre de recollida de paper, roba, vidre i altres objectes reciclables. El grup parroquial d'Acció Social s'encarrega d'emmagatzemar-ho i connectar amb la fundació «Deixalles» que periòdicament envia un vehicle a recollir-ho. «Deixalles» ja va ser objecte d'una informació detallada de quines són les seves funcions i objectius (vegeu Bellpuig nº 449 del 8 de febrer d'enguany).

Una mare ensenya els seus fills a seleccionar les deixalles

L'Ajuntament també ha organitzat més recentment un servei de recollida selectiva de metalls, vidre, piles i paper part dels quals són també retirats finalment per la fundació «Deixalles».

Punts de recollida

A més del ja esmentat del Centre Social, obert habitualment els capvespres fins tard, l'Ajuntament té establerts punts de recollida distints segons els residus que s'hi poden deixar.

A la Sala mateix s'hi pot deixar paper.

A Na Batlessa, paper i piles (bidons pintats de colors i capses de plàstic amb traus).

Contenidors de vidre (semiesferes de color verd amb forats per introduir-hi les botelles): Ses Pesqueres, darrere Sa Central, plaça del Pes.

Contenidors de metall (idèn-

tics als contenidors d'enderrocs d'obres, amb un cartell indicador al costat): Ses Pesqueres, camada de Ses Païsses, sortida de Sa Clota, sortida de Can Canals, sortida cap a Santa Margalida, Colònia de Sant Pere (creuer de Montferrutx).

El GOB va instal·lar bidons per a recollir piles als distints centres escolars del municipi.

Per a un bon ús

Aquests serveis requereixen, a més de la col·laboració ciutadana que ja es produeix, unes condicions que possibilitin l'aprofitament d'allò que es pot reciclar; fer-ne un bon ús esdevé indispensable perquè el servei funcioni degudament.

El paper s'hauria d'entregar fermat en petits paquets que puguin ser acaramullats. És preferible separar el paper de diari de tota altra classe de paper. Un paper especialment reciclable és el

Comercial

ARTÀ

EN ARTÀ:
Carrer de Clutat, 26 - Tel. 56 21 48

EN MANACOR:
Poligono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

SERVICIO TECNICO Y
RECAMBIOS ORIGINALES
TEL. 55 58 11

ARTÀ - (Mallorca)

Massey-Ferguson. Tractores

CONDOR	Motocultores y Motobombas
BATLLE	Empacadoras • Rotoempacadoras y Sistemas de riego
ZAZURCA	Equipos preparación Tierra y Siembra
AGUDO	Cubas de vacío
MONDIAL Y OPEM	Motosierras
GAVARA	Pulverizadores
GASPARDO	Barra de Corte
JUSCAFRESA	Remolques
BLANC	Peladoras de Almendras
BRUN	Abonadoras

MASSEY-FERGUSON

condor

BATLLE

d'ordinador.

Metalls, que inclouen també electrodomèstics i altres objectes voluminosos. Els aparells que podrien ser reparats poden ser depositats al Centre Social. La resta, dins els contenidors per a objectes metàl·lics. És convenient introduir-los dins el contenidor i no deixar-los pels seus voltants. Al costat d'aquests contenidors hi ha depòsits especials per a residus normals: no s'haurien de mesclar.

El vidre presenta moltes particularitats. El més ràpidament aprofitable són les botelles, sempre que siguin senceres, que es poden deixar al Centre Social dins capses o bosses que n'assegurin un mínim de protecció, millor que devora els contenidors especials. Els depòsits verds que té l'Ajuntament no garanteixen la integritat de les botelles i el vidre esmicolat ja té un aprofitament més problemàtic, com veurem.

No totes les piles presenten problemes de contaminació. N'hi ha de molt perilloses i n'hi ha que no ho són tant. Davant el dubte, però, val més retirar-les totes i depositar-les als bidons que abans hem esmentat. Les que són perilloses són les alcalines, i les de botó, diminutes i de forma circular i plana, de mercuri, i també les recarregables de níquel-cadmi. Aquestes substàncies són extremadament perilloses per a la contaminació de les aigües tan subterrànies com les marines,

tornant-nos els tòxics concentrats a través del peix que poguem menjar. Les piles (vegeu més envant la composició dels fems) representen una part ínfima dels residus, però la perillositat d'algunes classes és immensa.

De la roba, recollida al Centre Social, s'hauria de separar aquella que pot ser usada d'aquella que ja només pot ser destruïda i que també és aprofitable per reciclar. Separat i embalat, o dins bosses: tot els materials reciclables han de ser bons de manejar.

Encara hi ha més objectes que poden ser aprofitats: mobles vells, utensilis domèstics... El grup

indicats, tot i no ser al portal de ca seva. Fins i tot el primer problema és que, avui en dia, les possibilitats de transport de la fundació «Deixalles» no poden absorbir tot el que a Artà es recull i les dependències del Centre Social s'estan saturant de cada vegada més aviat. Només al Centre Social es recullen més de dues tones cada mes i mig.

El problema més greu, a Artà, el presenta el vidre. Tot i recollir-lo i depositar-lo als contenidors i llocs indicats, el tractament final no està resolt. Un projecte d'abast insular que preveia el trasllat a plantes peninsulars on seria possible el

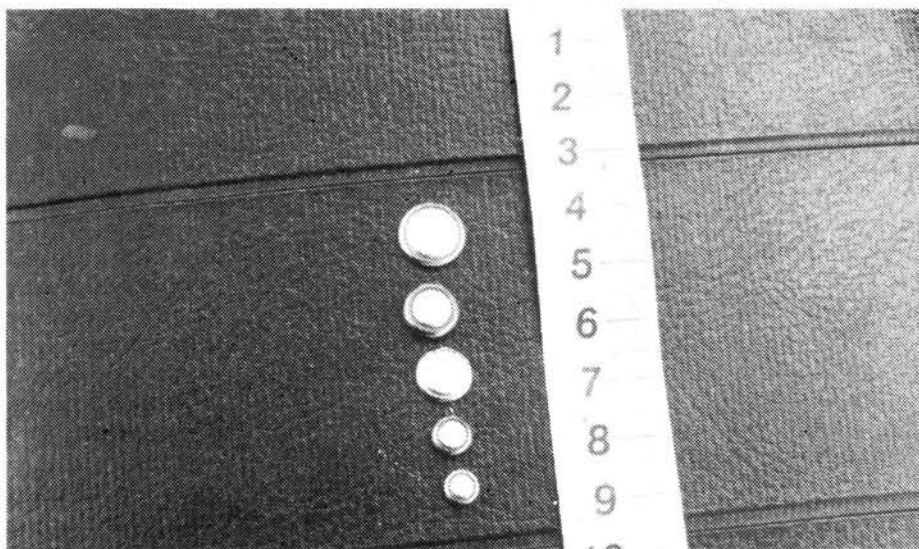
reciclatge, va fallar per problemes de costos de transports. A l'entretant el vidre, a Artà, és depositat separat a la finca on s'hi cremen els altres residus urbans a l'espera de trobar una solució definitiva. Aquesta solució, ara per ara, no està decidida i el vidre s'acumula progressivament.

Els punts de recollida, per

una banda, s'haurien d'incrementar i fer més assequible el seu ús. Per altra, s'haurien de condicionar per evitar, per exemple, la trencadissa de botelles, l'escampada de papers i la mescla de materials.

Les observacions del GOB

Per al grup ecologista hi ha greus factors que obstaculitzen una eficaç recollida selectiva a Artà. Manca

Aquestes són les piles més perilloses

parroquial se'n pot fer càrrec si prèviament se'ls avisa.

No tot està resolt

El grau de participació ciutadana en aquestes tasques de recollida per al reciclatge és certament important. Artà ha estat un dels pobles en què la gent més ha respectat la recollida selectiva i ha acceptat la petita molèstia de traslladar els materials als llocs

INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS

MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA

un pla municipal seriós i sense aquesta eina bàsica les actuacions que es puguin fer difícilment passaran a ser efectives. Sense una planificació global és molt fàcil caure en el testimonialisme. D'això se'n deriven altres mancances, com són la manca de responsabilitats del concessionari actual de la recollida; o la manca de la suficient informació al poble i una infraestructura de recollida totalment insuficient i merament testimonial.

La descoordinació amb els municipis veïns és una altre d'aquests factors. Actualment són molts els ajuntaments interessats a treballar la recollida selectiva. Les seves iniciatives solen topa immediatament amb un greu entrebanc: la dificultat per traslladar els materials recollits fins al seu lloc de reciclatge. Una coordinació intermunicipal solucionaria el problema, ja que els costos es podrien repartir. Altres aspectes com la compra de contenidors, les gestions amb els transportistes i la planificació en general es veurien també clarament afavorits.

El tercer seria la manca d'interès dels organismes supramunicipals, com ara el Consell Insular de Mallorca i el Govern de la Comunitat Autònoma. Amb la posada en marxa del Pla de Residus Sòlids, que pretén canalitzar tot el fons de Mallorca cap a una projectada incineradora a Son Reus (Palma), el Govern i el Consell Insular abandonen l'alternativa de la recollida selectiva i el reciclatge.

La concessionària REBALIM

Miquel Alzina, de la concessionària REBALIM, que arreplega els residus a Artà, afirma que no estan organitzats per rebre paper o vidre, per exemple. "De què serveix posar contenidors per al vidre si no es sap on s'han de buidar?", es demana. Observa que els primers que varen posar a Artà van ser per començar a conscienciar

els allotjats de les escoles i també als adults. Després els canviaren perquè no es podien buidar amb grua. Els nous han funcionat molt bé i la gent els omple; però ja no els correspon a ells buidar-los, sinó a l'Ajuntament.

Estan en contacte amb una empresa valenciana per enviar-li contenidors de vidre de 30 tones i això requereix disposar de la recollida de molts municipis. Un dels problemes principals és la ferotge competència entre les empreses que es dediquen a aquesta activitat, sobretot des que dues multinacionals (Aseo Urbano, francesa, i FOCSA, de les germanes Koplowitz) han entrat al mercat mallorquí. Als concursos es fan unes devallades increïbles i es perden milions que ja es deuen pensar recuperar en haver eliminat la competència. També observa que si el Govern i el CIM es pronuncien per la incineració no interessarà, per exemple, retirar materials combustibles com el paper. Quant a aprofitament de la matèria orgànica per al compostatge, assegura que no hi ha res previst.

L'Ajuntament

L'alternativa municipal és la del reciclatge, però la dificultat per aglutinar en el mateix projecte la totalitat dels ajuntaments fa que, ara per ara, no sigui possible el tractament final adequat. La col·laboració amb «Deixalles», tot i ser positiva, no dona sortida a tots els materials que serien aprofitables. Mallorca tampoc no pot absorbir, per exemple, el vidre que es podria reciclar i el cost d'enviar-lo a la península ha pujat fins a extrems

excessius. Un primer problema per a la incineració és la dificultat per ubicar les estacions de transferència: ningú no les vol al seu territori. Per altra part es considera que no s'ha de frustrar l'esperit de col·laboració mostrat per la població en general quant a sostreure del pool de fons aquells materials que poden ser reciclats.

Algunes dades sobre els fons de Mallorca

La composició estàndard dels fons urbans de Mallorca és la següent: paper i cartró suposen un 19,89%; vidre, un 10,9%; tèxtils, un 7,43%; metalls fèrrics, un 4,29%; fustes, un 0,64%; gomes i cautxú, un 1,33%; metalls no fèrrics, un 0,63%; piles i bateries, un 0,09%; matèria orgànica, un 39,73%; i indeterminats, un 4,21%.

El CIM ha fixat un Pla director de gestió dels residus sòlids urbans de les Illes Balears i l'ha adjudicat a un grup d'empreses, entre les quals GESA. El pressupost total és de 10.789.890.750 pta. de les quals 10.091.263.790 corresponen a la planta incineradora i 698.626.960 a les set estacions de transferència previstes. El pressupost inicial era de 6.000.000.000. La pujada del 79% és, entre d'altres, una de les raons del recurs de reposició interposat pel PSM demanant l'anul·lació de la concessió.

El pla abandona el compostatge i el reciclatge de tot allò que sigui combustible i adopta la incineració i producció d'electricitat adduint raons econòmiques.

Està previst que el Pla entri en servei en 1995.

Campanya de
Normalització Lingüística

ESTANY CAN CABRER
4ª generació

gran sortit d'articles de fumador

Què pensau del reciclatge dels residus casolans?

Pere Sancho Campins

Avui pareix que tot va en gros, la gent no mira prim de res. Altre temps es feia més cas de les coses, una botella no es tirava i li trobaven un aprofitament. Moltes de les coses que avui es tiren es podrien tornar aprofitar i no puc monprender la gran quantitat de diaris que es tiren, si llavors s'ha de tornar comprar paper. Jo no tendria cap mania d'emprar vidre o paper reciclat, però això de roba ho veig un poc més delicat, no sé si la gent tendria més manies.

Elionor Fuster Servera

Darrerement a Artà s'hi està fent molta feina en tot això de reciclar les deixalles i la gent té suficient informació, però com més facilitats es donin, molt millor. Crec que separar les coses a casa és un problema de voluntat, basta veure que els que tenen cans separen els quatre ossos que hi ha per tal de donar-los-ho, molt bé es podria fer amb la resta de coses. Crec que és bo que la gent pensi un poc abans de tirar les coses, ja que segurament es poden reciclar.

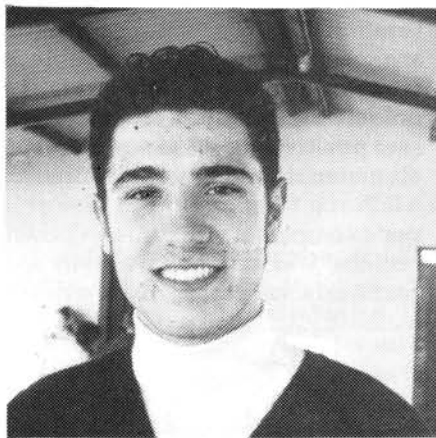
Catalina Femenias Sard

Jo ho separ quasi tot, a una casa particular no du gens de feina fer-ho. Tant el paper com el vidre els guard fins que en tenc que valgui la pena, llavors en faig un viatge amb el cotxe. Crec que en aquestes coses hi tenen molta influència el que et puguin dir els fills, pugen amb una altra mentalitat i ens fan canviar els nostres costums. Tot el que és aprofitable s'hauria de reciclar, hi manca una mentalització i que tothom tengui facilitats per poder-ho fer.

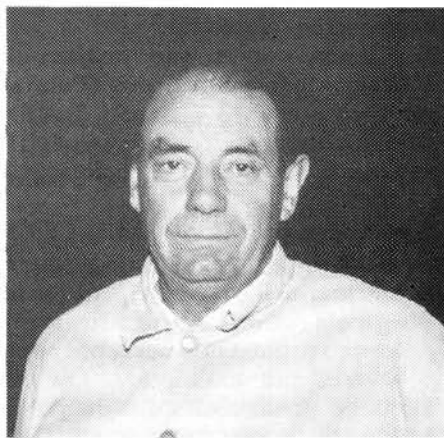
Maria Oliver Vicens

Jo col.labor des d'Acció Social amb «Deixalles», es recull tot el que és aprofitable fins i tot electrodomèstics i mobles. No tot se'n va cap a Palma, primer es cobreixen les necessitats del poble, sobretot en roba d'infant. La col.laboració de la gent, molt bona: de molts de materials que abans es tiraven, ara se'n aprofita part. Trob molt bé que els materials es seleccionin i es depositin per separat, crec que la cosa funciona, almanco els contenidors de vidre són plens.

Xavier Forteza Nicolau

He vist que hi ha contenidors per al vidre i a l'Institut un bidó per deixar-hi les piles. Ara ja hi ha més gent conscienciada que no fa uns anys, però encara n'hi ha molts que no col.laboren. Crec que la gent jove viu més el problema, tenim més informació i veim el món des d'una altra perspectiva. La nostra societat sols pensa en el consum, pareix que sols interessa el present. La gent major diu que som uns tudats, però no som nosaltres els que hem marcat aquest ritme de vida.

Miquel Ferrer Casellas

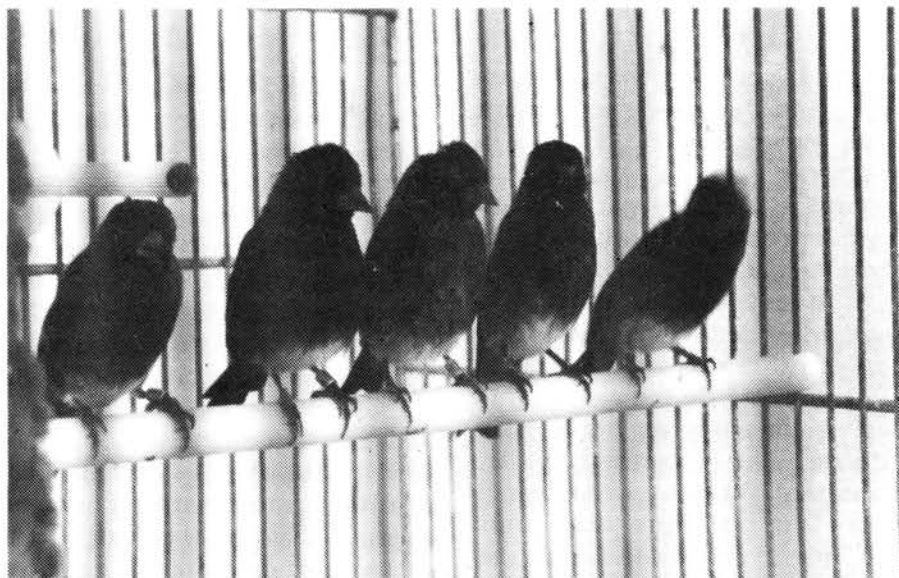
Per la meua feina visc el problema de prop i encara hi ha molta feina a fer si volem que part dels femses reciclin. Els contenidors que hi ha són insuficients, la gent els troba moltes vegades plens i ho deixa en terra, n'hi ha que volen col.laborar però no troben com. Els locals comercials podrien fer una bona feina, però caldria una bona organització. Aquí no podem pensar en un sistema com a les grans ciutats i fer la recollida amb distints camions, no seria rendible.

La vaga del dia 26

La vaga convocada en el sector de l'administració pública per dijous dia 26 va tenir un seguiment notable dins Artà. L'oficina de Correus va estar tancada tot el dia. A l'Ajuntament només estava obert el registre i els serveis mínims. ALPAC no funcionaven les consultes i només s'atenien les urgències. A l'ensenyament l'adhesió a la vaga va ser desigual: mentre que al Col·legi Públic de Na Caragol tot el professorat docent s'hi va sumar, a l'Institut només una 25% dels professors feren vaga.

La protesta anava, fonamentalment, contra la decisió del govern de no apujar els salaris dels funcionaris per l'any 1993.

**contestador
83 50 33
automàtic**

Concurs Ornitològic

Des d'ahir divendres dia 27 i fins dilluns dia 30 tindrà lloc el III Concurs Ornitològic organitzat per l'Associació Ornitològica d'Artà amb el patrocini de l'Ajuntament i que es desenvoluparà al local de l'Avenguda Costa i Llobera número 34. El diumenge 29 (de 18 a 22 hores) i el dilluns dia 30 (de 18 a 20 hores) els ocells que hi participen estaran en exposició oberta al públic i podran ser contemplats.

En aquest tercer concurs s'hi premiaran les modalitats habituals i s'hi preveu una participació important i de qualitat. No de bades els criadors artanencs han assolit premis de prestigi a nivell estatal i mundial.

**DISTRIBUCIONES
GINARD C.B.**

**LOTES DE EMPRESA
Y
CESTAS DE NAVIDAD**

**Visítenos,
nos adaptaremos a su presupuesto
Estamos
en la autovía de Capdepera a C. Ratjada
tel. 56 50 06**

-nov.: de 9'30 a 12'30 h.

-dic.: de 9'30 a 12'30 y de 4'30 a 7'30 h.

NOTA: Para su mayor comodidad, no espere al último momento.

Garantia formativa

La setmana passada es constituí l'equip de seguiment del Programa de Garantia Formativa que s'està duent a terme a Artà mitjançant un conveni entre l'Ajuntament i el Ministeri d'Educació i Ciència. Les dues parts es mostraren satisfetes de la bona marxa que du el programa tot i lamentar l'eliminació de les ajudes que en un principi es preveien a l'hora de fer la contractació del personal, fet que motivà que el curs no comptàs amb més alumnes. L'equip de seguiment està compost per sis membres, tres de l'àmbit municipal (el regidor d'educació Joan Andreu Vives, el cap de l'SMOE Bartomeu Tous i el coordinador del programa municipal d'adults Joan Matemaes) i altres tres per part del MEC (Andreu Crespi, Director Provincial; Carme Pons, Cap de Programes; Miquel Massanet, responsable de Formació Professional). Aquest equip seguirà de forma periòdica la marxa del curs.

Nou bibliotecari

Bartomeu Fiol i Obrador és, des d'aquesta mateixa setmana, el nou bibliotecari i coordinador de Na Batlessa. Felanitxer, de 25 anys, va ser l'aspirant a la plaça que obtengué la puntuació més alta de tots els presentats, amb una diferència considerable. És a punt d'acabar la llicenciatura de dret i ja té experiència dins el camp de la gestió cultural

90 espècies de bolets exposades

Noranta espècies de bolet foren exposades el diumenge passat als jardins de na Batlessa, entre els quals tres de molt rars a Mallorca: l'esclatasang foraster (se'n va trobar un altre fa 5 anys a Manacor), i el Bolbitius Vitellinus i la Peciza Vesicularis que també havien estat citats a un treball de 1921. Els organitzadors, la delegació local del GOB, estan molt contents dels resultats, interessants si es té en compte la sequera i el vent que va fer la setmana anterior i que va deixar la garriga massa eixuta. Del que sí es queixen és de l'escassíssima col·laboració rebuda a l'hora de cercar els bolets.

Després de l'exposició del matí, ja l'horabaixa, Sion Masca-ró cuinà amb els bolets comestibles unes riquíssimes sopes mallorquines, guisats de pilotes, espinagades i coques. La sorpresa fou un plat del que a Manacor anomenen "bolets de beata" o

"bolets de monja": uns enormes bolets blancs (Amanitas Ovoideas) que cap dels assistents no havia tastat mai i que les mans d'en Sion varen transformar en una menjua molt interessant. Una trentena d'audaços micòfags se'ls cruspiren.

De la mort del marquès

El passat dimarts dia 17 de novembre, va ser enterrat en la cripta de la capella del Cor de Jesús, Don Fernando Truyols i Morell. L'acte es va dur a terme a les 4'30 del capvespre, mitja hora abans de l'horari previst i amb l'assistència dels seus nombrosos familiars i d'algunes persones pròximes a la família. Després de ser resat un responso,

JOYERIA

VIKY

RELOJERIA - PLATERIA

Fabricación Propia

Carrer de Ciutat, 18
Teléfono 56 22 63
ARTA (Mallorca)

el fèretre fou introduït dins la tomba. El vespre a les 7'30 es va celebrar la Missa de funeral.

Don Fernando Truyols i Morell, antic Marquès de Bellpuig i relacionat amb el nostre poble per les propietats que formen el seu llegat, havia mort a Palma el divendres dia 13 de novembre de 1992. Tenia 84 anys. A.C.S.

II Mostra d'Art del Llevant

Ja és al carrer el cartell anunciador de la II Mostra d'Art del Llevant adreçada a tots aquells interessats a exposar una

obra artística en aquesta mostra col·lectiva que se celebrarà durant les festes de Nadal. Les dates previstes es confirmen i seran del 26 de desembre al 6 de gener. El termini per presentar cada una de les obres es comprèn entre el primer i el dotze de desembre, a Na Batlessa durant l'horari de biblioteca (els interessats es poden adreçar al bibliotecari).

Reis'93

Quan ja falta poc més d'un mes perquè els Mags d'Orient arribin, la comissió

organitzadora d'aquestes festes tan entranyables ja s'ha posat a fer feina per tal de donar-los una espectacular benvenguda al nostre poble. Cada dilluns a les sis de l'horabaixa i a Na Batlessa, la comissió Reis'93 es reuneix per preparar la festa. Com ja es va fer l'any passat, les diferents APAs dels centres d'EGB tornen a participar en els preparatius encara que la comissió està oberta a tothom que hi vulgui col·laborar. Si qualcú no ha fet prou bonda i se'n penedeix, ara és l'hora de compensar...

D'ací a un mes ja haurérem passat les festes de Nadal. Unes festes que generalment són alegres per a tothom.

L'Església sobre tot els celebra d'una forma especial recordant la vinguda de Jesús, i els qui es senten els colors de la religió ja es comencen a preparar per tal esdeveniment.

Els que no creuen, o bé passen del motiu religiós, celebren aquestes festes fent un excés de la butxaca i unes vetllades extres, sobretot en la part de la menjua, que encara cares diuen «un dia és un dia» i potser la raó els vessi. Però enguany s'ho hauran de pensar dues vegades perquè les previsions econòmiques no són massa esperançadores.

Esperem que les previsions no siguin tan pessimistes com s'anuncien ara i poguem començar un bon any nou, haver-hi ganes de cantar per Sant Antoni.

Conferència

Dilluns dia 30 a la sala d'actes de la Residència de la Posada dels Oloros tindrà lloc una conferència a càrrec de l'historiador Ilucmajorer Bartomeu Font i Obrador. El tema en qüestió porta per títol "Cristòfol Colom i el seu enigma". Es tracta d'un acte patrocinat per la Conselleria de Cultura del Govern Balear i tindrà lloc a les sis de l'horabaixa.

L'incendi de dijous

Sobre les cinc i poc més del capvespre de dijous dia 26 es declarà un incendi al número 53 del carrer Figueras, domicili de la família Moll Riera. La ràpida intervenció de veïns, forces d'ordre i bombers evità que la grevetat fos major. Segons sembla un circuit a la instal·lació del televisor hauria pogut ser la causa inicial del foc. L'aparell i el moble que el sostenia quedaren destruïts i la casa plena de fum que ho impregnà tot. No hi hagué desgràcies personals.

Trobada de Quintos

El passat diumenge dia 8 de novembre es varen reunir els quintos del 47 juntament amb les seves esposes per celebrar, per segona vegada consecutiva, una jornada de germanor. El matí anaren a missa al convent en sufragi dels quintos difunts. A la sortida es feren la foto de ritual i els sorprengueren amb una ballada de bot a càrrec de dues parelles d'«Artà Balla i Canta». Seguidament i amb autocar es dirigiren cap a la Colònia de Sant Jordi, on ja anaren l'any passat, per assaborir un bon dinar al restaurant Can Pere Serra. Al final tots els presents foren obsequiats amb un petit regal que va consistir en un petit cendrer de test amb la inscripció "Quintos del 47" i la data del dia.

Segons testimonis d'algunes persones presents, s'ho passaren ben divertit, sobretot a l'autocar on n'hi havia un de molt graciós que els va entretenir molt bé.

Per a molts d'anys.

BAL - 090 Telefax 586470
Telex 69565 VGOR E

Calle Binicanel·la, 12
Tels.: (971) 585515 - 585552
CALA MILLOR

Carretera Cala Agulla, 19
Tels.: (971) 564300 - 564017
CALA RATJADA

SAFARI EN KENYA 225.000 pta
(Salidas 27 y 28 dic.) 10 días de viaje visitando
TREETOPS, SAMBURU, MONTE KENYA,
NAKURU, NAIVASHA, MASAI MARA y
NAIROBI.

Incluye vuelos AF, alojamientos en hoteles y
lodges.

Pensión completa excepto en Nairobi.

Transporte durante el Safari en microbuses.

Traslados.

NAVIDAD EN EL REINO UNIDO

Manchester	} 18.000 pta. (ida y vuelta) (pídanos información fechas de salida)
Glasgow	
Birmingham	
Londres	
Newcastle	

FIN DE AÑO EN LONDRES

des de..... 47.300 pta. Del 27 dic. al 3 ene.
Incl. avión + trasl. + A/D + seguro viaje

CIRCUITO INGLATERRA-ESCOCIA

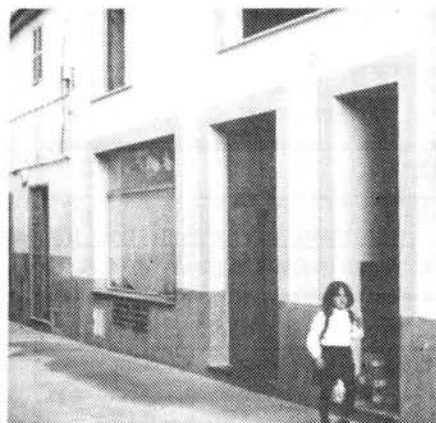
	95.900 pta.
ROMA del 30 dic. al 3 ene.	41.900 pta.
VIENA " " "	64.500 pta.
VIENA SALZBURGO " " "	77.850 pta.

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Ada. Ferrocarril, 33 - Artà

Para avisos y preavisos: tels. 56 30 96 y 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

Reapertura

Ahir, divendres dia 27, el local "Lápiz y papel" dedicat a la venda de material de papereria i d'objectes de regal, ha obert de bell nou les seves portes del carrer Creu, 11 després d'uns 5 mesos que ha estat en obres per remodelar les seves instal·lacions. Donam l'enhorabona a la família Fuster Ortega que n'és la titular

Neteja a l'esplanada de S. Salvador

Aquestes darreres setmanes la brigada municipal ha duit a terme una neteja general a l'esplanada del monument a les Víctimes de la Guerra Civil, a Sant Salvador.

També el jardinet del mirador de la parròquia ha estat arreglat i la soca de l'acàcia que hi havia enmig de la placeta del mirador ha estat arrabassada. En el seu lloc es pensa sembrar un altre arbre.

Les fotografies en son mostres eloqüents.

C/. CIUTAT, 2 - ARTA Tel. 83 60 88

TORRES

**FOTOGRAFIA I VIDEO
INDUSTRIAL, PUBLICITARI,
REPORTATJES ...**

**NOU SERVEI DE REVELAT
D'AFICIONAT**

- **MAXIMA QUALITAT GARANTITZADA**
- **T'ABONAM LES FOTOGRAFIES**
- QUE NO T'AGRADIN (maxim 25% del revelat)**

1 Hr.
**servei
urgent**

CENTRE FUJI

PLUVIOMETRES DEL TERME D'ARTA ==AVANÇ AL 25.11.==				MES DE NOVEMBRE DE 1992			
DATA	SA CORBAIA	URBANA	ES PONT	SON MAGANET	ETS OLORS	ERMITA BETLEM	COLONIA ST. PERE
Diumenge, 1	0'0	1'7	7'0	2'1	1'6	1'2	0'0
Dilluns, 2	10'8	10'8	9'1	8'2	7'2	8'2	5'5
Dimarts, 17	0'0	0'0	1'0	1'6	0'4	0'0	0'0
TOTALS : (fins dia 25 de novembre)							
MES	10'8	12'5	17'1	11'9	9'2	9'4	5'5
ANY NATURAL	482'8	493'4	518'0	447'2	532'1	529'0	475'0
ANY AGRICOLA	175'1	178'4	184'5	172'0	181'2	146'4	80'4
COMPARACIO AMB EL MATEIX PERIODE DE L'ANY ANTERIOR (Novembre 1991, sencer)							
MES	76'4	71'6	111'5	88'5	87'1	79'6	67'0
ANY NATURAL	871'5	800'3	904'0			805'8	622'0
ANY AGRICOLA	259'6	230'4	365'6	267'7	364'2	189'5	183'7

Contestador 83 50 33 automàtic

Ens arriben molt sovint bastantes cridades sobre el trànsit que circula pel nostre poble. Sembla que a causa dels descuits i imprudències es van registrant bastants d'accidents. Molts a l'avenguda Costa i Llobera; fa pocs dies, un altre davant el Bar Juan; i molts d'altres que tal volta no surten a llum per tenir manco importància.

Però els perills se succeixen i hi ha molts punts conflictius, com per exemple, i sense comptar els de Costa i Llobera: la plaça del Marxando, l'aparcament a l'hospital, el cantó del carrer Figueras amb l'Hostal, i molts altres on no hi poden aparcar i ho estan fent. Això dificulta el dens trànsit.

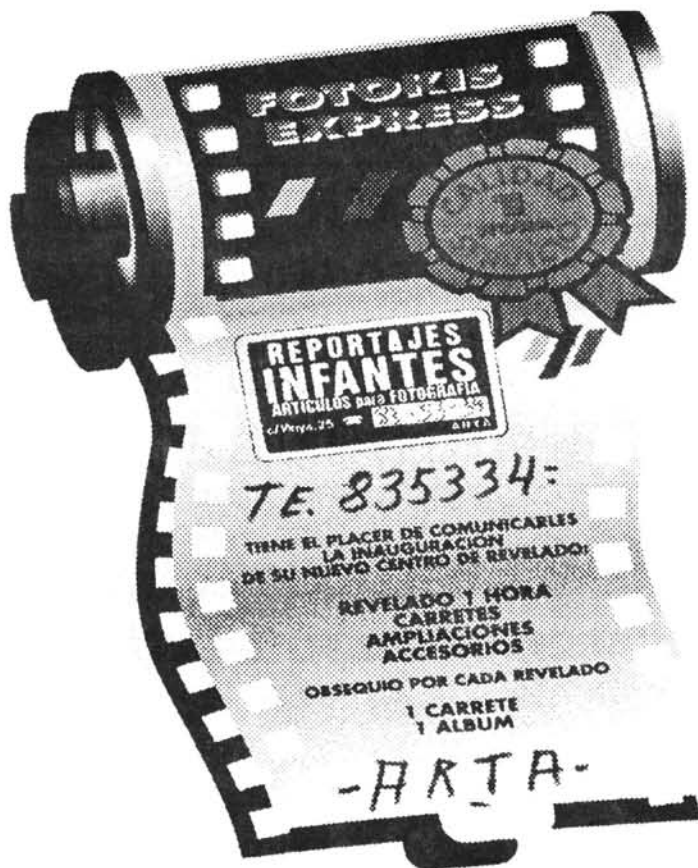
Un altre punt conflictiu ens diuen que és l'entrada a l'aparcament dels cotxes al polisportiu de Na Caragol. El pas d'entrada està situat sobre el revolt del camí i, a més, en entrar passa per la pista de footing amb el perill d'atropellar qualche esportista. Ens han demanat que

l'Ajun-tament hi posi remei abans que hi hagi qualche desgràcia.

També convendria, ens diuen, que els policies municipals fessin qualche passada pels llocs més conflictius del poble per evitar embossos innecessaris i, si importa, denunciar els infractors.

També se'ns demana que s'insistesqui a la Conselleria d'Obres Públiques perquè, d'una vegada i ja definitiva, acabin d'arreglar la reforma circulatòria del creuer del quarter.

Com de costum, quedam a l'espera de noves suggerències.

Ha estat testimoni del drama als Balcans Laurent Gilles prepara un nou enviament de medecines cap a Bòsnia

Julen Adrián.- Acabat de tornar de la guerra civil bosniana, Laurent Gilles ja ha començat a organitzar una nova campanya de recollida de medicines i productes farmacèutics per alleugerar les necessitats dels nins bosnians, sobretot dels més petits. Els punts de recollida a Artà són a l'Hospital i Na Batlessa, i la partida està prevista pel 21 de desembre. Igualment es poden ingressar donatius per adquirir medicaments al compte corrent 2.192.593-27 de Sa Nostra.

Enguany la campanya no es limitarà al llevant mallorquí, sinó que s'extindrà a tot l'arxipèlag i per això se li ha oferit l'Associació de Joves Empressaris de Balears. Pretenen recollir-ne dues tones, que seran transportades en un comboi format per 4 vehicles: dues furgones de càrrega i dos tot-terreny. Estan pendent de negociacions amb la Transmediterrània i la casa Avis per aconseguir descomptes en els

Laurent Gilles en una aturada al camí

transports.

Aquest és el tercer viatge que Laurent prepara a la ex-Iugoslàvia, abans ja n'ha fets altres tres a Romania. Cada pic que se n'ha anat ens ha fet arribar el rebut dels carregaments enviats i el darrer du el segell de l'Alt Comissariat de les Nacions Unides per als

Refugiats, ACNUR, organisme al qual va entregar les medicines que des de l'Hospital d'Artà va transportar fins a Split, port croat a la costa Adriàtica. Mentre prepara aquesta campanya de Nadal, Gilles ha tenguut una estona per contar-nos el que ha vist i fet en el mes llarg que ha estat a Bòsnia.

Laurent Gilles.- Vaig entre-
gar les medicines a Split, al
Danish Refugee Council, el
comitè danès de l'ACNUR.
Aquesta organització funciona
per comitès nacionals. Ara dins
del programa d'ajuda huma-
nitària a l'ex-Iugoslàvia hi
treballen comitès del Regne
Unit, Noruega, Suècia i els
danesos amb què jo vaig fer
feina. Aquests comitès tenen
diferents punts de distribució
d'ajuda prop de les zones en
conflicte. Per exemple, a l'est
de Sarajevo, cap a Banja Luka,
n'hi ha a Vitez, Kiseljak i
Travnik.

Bellpuig.- Com vares con-
tactar amb ells?

LG.- Uns amics croats em
varen enviar a la seu del grup
danès a Zagreb, els faltava un

xofer i a mi em va anar bé.

B.- Amb qui formaves
l'equip?

LG.- Hi havia 10 camions i
un jeep els dúiem 5 conductors
escocesos, 5 danesos i jo, a més
teníem dos 2 traductors. La
majoria eren ex-militars, bom-
bers o gent que al seu país fa
feina a protecció civil.

B.- Has fet molta feina en
aquest mes...

LG.- Fèiem el camí des de
Split a Vitez, a vegades passant
per Metkovic i Mostar i a
vegades per Metkec, entre
Travnik i Kiseljak. És el mateix
recorregut que ara protegeixen
els legionaris espanyols, però
nosaltres el fèiem gairebé
sempre sense escorta. Tans sols
dúiem un guardapits antibales i
un walkie-talkie.

B.- Quines forces controlen
aquesta zona?

LG.- És la part sud de
Bòsnia, habitada de sempre per
un 90-95% de croats i una
minoria musulmana. Els mu-
sulmans controlen el centre i
l'oest, i els serbis prop del 70%,
a l'est i nord.

B.- Dur...

LG.- Les rutes normals
estan tallades i s'han habilitat
vies alternatives que recorren
camins fets amb urgència, pistes
forestals moltes vegades, estrets,
sense asfaltar, plens de clots i
voltes de 180°, travessant
muntanyes a 1.500 m d'altitud i
això fa que conduir sigui molt
perillós. A més hi havia els punts
de control dels diferents grups
armats... Jo mateix vaig sortir
una vegada del camí. Hi ha molts

Entrega de medicinas en: NA BATLESSA I HOSPITAL

ORGANIZA:

- Associació de Joves Empresaris de Balears

PARA MAS
INFORMACION:
Tel. 72 10 18

COLABORAN:

- Grupo Serra
- Conselleria de Treball i Transports
- Ayuntamientos de Mallorca
- Transmediterranea
- Sa Nostra
- El Dia
- Minaco
- Rotuls Manacor
- Graphis Publicitat

Medicamentos seleccionados:

CLAMOXYL 250
RADINE 250
PANTONICINA 250
SEPTAIN PEDIATRICO suspension
PENILEVEL 250
RUGMENTINE 250
CLAVUMOX 250
BENZETACIL 600 000 U.I.
CEPACILINA 600 000 U.I.
HEFLORIDINA 250
HEFOL 0.5 intramuscular
HEFOL 0.5 parenteral
TOBRADISTIN 100
GEVAMYCIN 40
RIFALDIN SOLUCION
BISOLVON COMPOSITUM jarabe
SOLUFILINA SIMPLE jarabe
SOLUFILINA SIMPLE suspension niños
VELOTIN jarabe
URBASON 10 ampollas
APIRETAL SOLUCION
FEBRECTAL suspension niños
ASPIRINA 250
COLIACUSI GENTAMICINA
COLIACUSI DEXAMETASONA
RIFAMICINA cebra
CANESTEN crema
CANESTEN polvo
MYCOSTATIN jarabe suspension
HETOISDIN jarabe suspension
TEMETEX crema
TRILUDAN jarabe
HIFE gel
HIFE locion
PAMOXAN
SUCROAL
PRIMPERAN jarabe
DAVAMINERAL jarabe
BIBERONES
LECHE EN POLVO

**Pídalos
en su farmacia**

**CAMPAÑA A FAVOR DE LOS NIÑOS
DE BOSNIA-HERZEGOVINA.
RECOGIDA DE MEDICINAS.**

Donativos: "Sa Nostra" Of. Principal nº 099 • Cuenta Nº 2.192.593-27

**SALIDA DE UN CONVOY DESDE PALMA DIA 18 DE DICIEMBRE.
DESTINO: ALTO COMISIONADO de las NACIONES UNIDAS para los REFUGIADOS en SPLIT.**

d'accidents, suspensions espenyades, punxades... Fèiem jornades de 16 hores, sense copilot, i acabàvem baldats. Per això gairebé no hem tengut temps de contactar amb la gent i xerrar amb ells. Quan acabàvem la feina no estàvem per res més que per dormir. A més són camions vells, Mercedes dels anys 70, la cabina no està insonoritzada i sempre anàvem en 2^a o 3^a.

B.- A la premsa hem llegit que a vegades l'ajuda es queda pel camí, que roben dels camions...

LG.- Jo no ho he vist, a nosaltres ens han respectat. Els nostres fans eren els nins dels pobles, sempre ens venien darrere i ens saludaven. Pensa que l'ACNUR també funciona des de bases a la part sèrbia, n'hi ha una a Belgrad. A vegades hem rebut qualque insult, "go home" o pitades de gent que ens confonia amb els cascs blaus. Els musulmans, sobretot, no entenen la passivitat de les forces estrangeres, volen una intervenció contra els serbis.

B.- Tu creus que serviria de res?

LG.- Quan hi ha emoció és difícil quedar-se imparcial. Els serbis gairebé no estan usant infanteria en aquesta guerra. L'ur tàctica és assetjar una ciutat i capolar-la amb artilleria pesada

Conduir per les pistes de muntanya és molt perillós

i aviació fins que obliguen la població a fugir. No hi ha objectius militars, tots són civils. Jo vaig veure les columnes que escapaven quan va caure Jajce i era un paisatge surrealista. Eren quilòmetres de gent que fugia entre la boira, a trenc d'alba, així com podia, era com una peregrinació de l'edat mitjana. El setge cada vegada es tanca més i ara amb l'hivern ho passaran molt malament. Les ciutats estan sense electricitat, tans sols poden utilitzar llenya, les cases no tenen vidres, ni tan sols plàstics per tapar els forats... els parcs esdevenen cementiris, centenars de milers moriran i com sempre els més indefensos són els nins.

B.- Quines són les raons dels serbis?

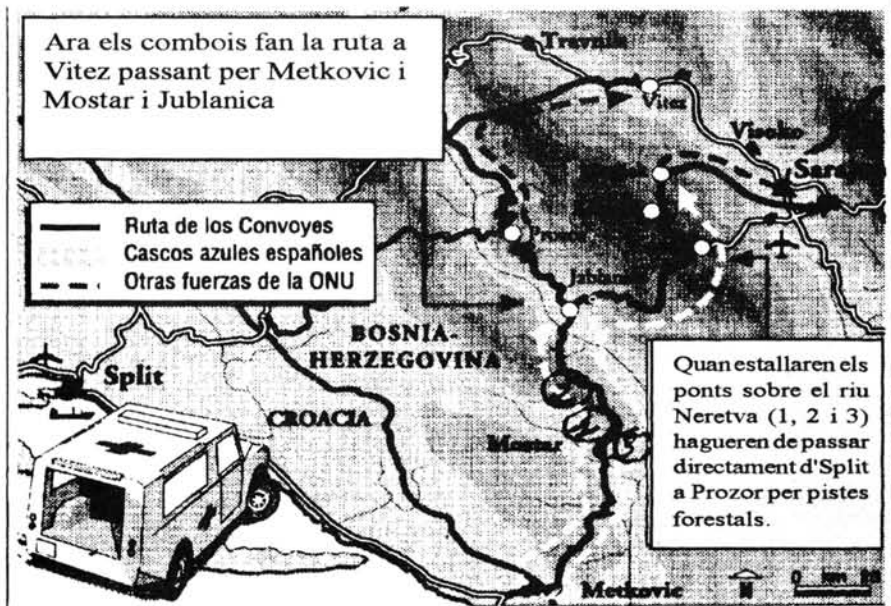
LG.- Si jo fos serbi potser em creuria el que deien els seus dirigents, que els nous governs de Croàcia i Bòsnia no respectaven els drets de les minories sèrbies, però crec que no és cert. A més aquests governs s'han compromès internacionalment en aquest sentit.

B.- Diuen que a més d'ajuda humanitària també està fluint molt d'armament, que l'embarcament internacional no resulta efectiu...

LG.- És veritat, sobretot des de Romania i Bulgària estan arribant armes i subministres de guerra a la facció sèrbia, i també des de Grècia i, en menys quantitat, d'Hongria. Els musulmans protesten als croats perquè diuen que aquests sí que ho fan i no els deixen arribar les armes que provinents de països àrabs estan aturades en vaixells que no es descarreguen als ports croats.

B.- Això té res a veure amb l'acord que varen firmar a Graz Boban, el representant de la minoria bòsnio-croata i Karadjik, el dels serbis de Bòsnia?

LG.- Oficialment diuen que són especulacions no confirmades, però... La gota que va omplir el tassó va ser a Prozor. Els musulmans volien controlar una benzina i hi va haver morts croats. La represàlia croata va

ser el bombardeig del centre de la ciutat (de població musulmana), que deixà els barris croats intactes... Cada facció va tancar el trànsit a tots llurs punts de control i vàrem quedar bloquejats. Sortírem amb escorta britànica. És possible que hi torni haver nous conflictes entre croats i musulmans, aquests estan cada vegada més desesperats i els estan tancant totes les portes i poden caure en temptacions fonamentalistes. A tota la zona hi haurà inestabilitats durant dècades, amb les aliances actuals o amb altres. No s'ha après la lliçó de Palestina i s'està provocant un nou problema palestí, aquesta vegada bosni, al mig d'Europa. I encara pot empitjorar molt si s'agreuja la tensió amb els

Els nins sempre són els que més pateixen.

albanesos al Kosovo, on els musulmans són el 90% de la població i estan molt oprimits.

B.- Què et semblà això d'enviar els legionaris?

LG.- És una oportunitat per canviar la imatge que té la legió. És un grup d'elit, experts en tècniques de combat, a vegades l'actuació d'alguns legionaris en la societat ha estat molt

"Els nins eren el nostres "fans""

negativa. Potser que el seu treball en tasques de solidaritat pugui millorar la seva imatge.

B.- I el robatori del camió...

LG.- No han estat els únics a perdre vehicles, però farien millor si tenguessin un poc més de discreció quan no estan de servei. Per altra part, està bé que es parli de la missió que fa la legió protegint els combois d'ajuda, però és una pena que els mitjans de comunicació no diguin res d'altres organitzacions on també hi ha espanyols que estan ajudant, com Medicus Mundi, Metges Sense Fronteres, Càritas o altres. Aquesta gent ho fa sense armes, sense blindatges i sense gairebé res.

B.- Què ens dius de l'iniciativa d'enviar els nins a l'estranger?

LG.- Encara que pot ser ocasió d'un dany emocional per als al.lots, passar l'hivern fora del país, dels camps de refugiats, és una garantia de supervivència.

La xerrada hagués donat per un caramull de pàgines més, però ho deixarem per quan torni...

* * *

Pont reconstruït sobre el riu Neretva a la ruta de Mosta.

EN LA MORT DE D.FERNANDO TRUYOLS MORELL

En el repartiment de Mallorca, el rei En Jaume I donà varies alqueries del terme d'Artà als Canonges Regulars Premonstretesos, entre elles la que anomenaren Bellpuig. El 24 de setembre de 1240 el primer Bisbe de Mallorca Ramon de Torrella, d'acord amb el Capítol de la Seu, donava i concedia a Fra Ramon de Fraga, prior de la Casa de Bellpuig d'Artà, a perpetuitat, l'església de l'esmentada vila amb tots els seus drets parroquials.

Com era costum i en conformitat al dret vigent de l'Església, en els casos de cessió d'una parròquia a una comunitat religiosa, el Bisbe atorgava al Prior la facultat de poder elegir, ja d'entre els membres de la seva comunitat, ja d'entre els sacerdots del clergat secular, aquell que voldria per regir la parròquia. L'elegit pel Prior era presentat al Bisbe per a rebre

d'ell, si el considerava digne, el càrrec de rector, amb el nom de vicari perpetu.

Com el Bisbe havia cedit al Prior de Bellpuig el dret de presentar-li el qui volgués per a regir la parròquia d'Artà, el mateix Bisbe no podia elegir lliurement el qui li agradava.

Aquest dret de presentació el retingueren els successius propietaris de Bellpuig.

L'any 1425, els Vivots 'comprenten tots els béns i drets que posseïen a Artà els Premonstretesos, canviant-los amb els que posseïa Joan Vivot a la vila catalana d'Os de Balaguer.

L'any 1444 els Vivot, venen de nou aquestes propietats i drets als Dameto, que les posseïren fins l'any 1899, amb la mort de Dona Joana Adelaida Rocaberti de Dameto, Marquessa de Bellpuig i Comtessa de Peralada.

Després de la seva mort, Bellpuig i les propietats d'Artà passaren a Josep Despuig i González de Valbuena i d'aquest, al seu fill Lluís Despuig i Rotten casat amb Dona Dolors Truyols.

Morint sense successió i havent entrat monja a les Esclaves del Sagrat Cor, Dona Dolors Truyols, renuncià a favor del seu nebot Fernando Truyols i Morell els predis de Bellpuig i els altres drets, entre ells el dret de presentació per a la provisió de la parròquia d'Artà.

D. Fernando Truyols, mostrant

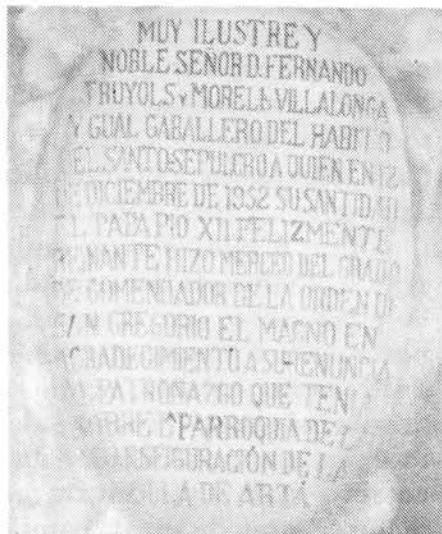
una gran sensibilitat cristiana davant les actuals circumstàncies del món i de l'Església, renuncià al privilegi secular de presentació i altres drets del patronat, i el Papa Pius XII, el 12 de desembre de 1952, el recompensà nomenant-lo Comanador de l'Orde de Sant Gregori Magne.

La parròquia agraïda, li dedicà un retrat a l'oli, col·locant-lo dins la sagristia.

Don Fernando Truyols va demanar a la Santa Seu poder ser enterrat en la capella del Cor de Jesús que havia construït el seu oncle Don Lluís Despuig. Havent renunciat al dret de patronatge de la parròquia, Don Fernando demanava com una gràcia el dret d'enterrament. La Santa Seu li ho concedí.

S'acompliren els seus desitjos de ser enterrat dins la cripta de la capella del Sagrat Cor de Jesús de la parròquia d'Artà, dia 17 de novembre de 1992.

Antoni Gili

ESPASE S.L.

ASESORES DE EMPRESAS

Asesoría Fiscal, Laboral, Contable
Tramitación de Escrituras

c/ Santa Margalida, 70
07570 - Artà
tel. 83 56 56
fax 83 56 26

Avda. Jaume III, 24 - 2º A.
Palma
tel. 71 75 96
fax 83 56 26

MORT SENYORA (i V)

Per Miquel Tous Servera,
Dibuixos de Nicolau Casellas

A poc a poc aparagué a la pantalla la meravellosa imatge del Liceu. Tant el pati de butaques com les llotges estaven abarrotats d'un públic selecte que amb ansietat desitjava conèixer d'aquella selecció els valors joves que Espanya podria aportar al món operístic. Tots els espectadors tenien en les mans un opuscle on s'hi podia llegir per ordre de sortida a l'escena els noms dels cantants i els de les peces que cantarien. A una llotja de preferència, la de la dreta i més prop de l'escena, estava ocupada pel jurat qualificador, del que n'era president l'anomenat senyor Millet, aleshores director de la coral millor d'Espanya i de les més bones d'Europa.

La illenca Concepció Crespi sortiria en setè lloc.

Els llums de la imponent sala s'apagaren i s'obriren les fastuoses cortines de les taules, darrera les quals s'hi mostrà tot un món de fantasia. Foren passant els concursants. Tots tenien estupendes qualitats i eren molt aplaudits. El públic en feia bona crítica i es comentava que seria difícil per als jurats elegir els vencedors.

No bé s'acabaven d'escoltar els aplaudiments a favor

del sisè participant, quan aparegué en escena la subtil gaies mallorquina, Concepció Crespi, que posseïa l'esveltesa delicada dels lliris i la frescor primaveral dels badocs de roses quan comencen a obrir. Per saludar els assistents, es vinculà gentilment com un bri verd de mata jonquera bressolada dolçament pel suau embatol mentre de sos llavis de clavell en brollava el somriure complaent d'una mítica deesa. Dona Aurora, atenta a la televisió, tragué de dins d'un cofret tabaquer, una llarga xigarrera primorosament treballada d'ivori i argent, record benamat de la seva mare, la "incomparable Dorotea", quan cantava cuplets. Li empeltà un cigarret ros americà. Prop d'ella, una copa i una ampolla de xampany destapada.

Pel balcó que mirava al jardí, entrà una papallona que, volant, descrivia cercles irregulars entre la televisió i la diadema que adornava el front de dona Aurora que, amb la mà que li restava lliure de la cigarrera, arruixava adesiara l'inoportú insecte d'ales pigardes de dol. L'orquestra començà tènueament el moviment adagi. El públic, i també des de Palma dona Aurora, que de les primeres notes ja coneixen la peça i saben com n'és de difícil

la interpretació, romanen freds davant la valentia de la tendra debutant, i el silenci encara es fa més profund. De dins d'aquella melodia un poc adolorida, en va néixer una veu dolça, pura com la neu immaculada, que xuclà per complet l'atenció de l'entès i excel·lent auditori. La dicció era perfecta i s'adaptava magistralment als diferents matisos musicals. La partitura era força complicada ja que, abarcava des del lirisme més virtuós fins al dramatisme nat. El gorgueig, de nitidesa sublim com la del canari flauta, despertava de tal manera l'entusiasme dels que l'escoltaven que si un moscard hagués creuat l'espai, hauria estat malaït cent vegades.

Arribà el moment final. La gent, cruixida d'emoció, ofegà el respirar i, com si estigués extasiada, quasi no tocava les butaques, desitjant per a aquella joveneta un felici acabament. L'orquestra atacà i, sobre d'ella, s'alçà amb potència vibrant i ben afinada la prodigiosa veu d'aquella portentosa donzella que, amb destresa inigualable, arribà a la nota més aguda, sostinguda i coronada amb difícil i modulats calderó. El director, davant tal meravella, quedà amb la batuta a l'aire, paratitzada, com si

CLÀSSICS * NOVETATS * IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

(Cristòfol Carrió Sancho)

**ATENCIÓ
ESPECIAL ALS
ARTANENCS**

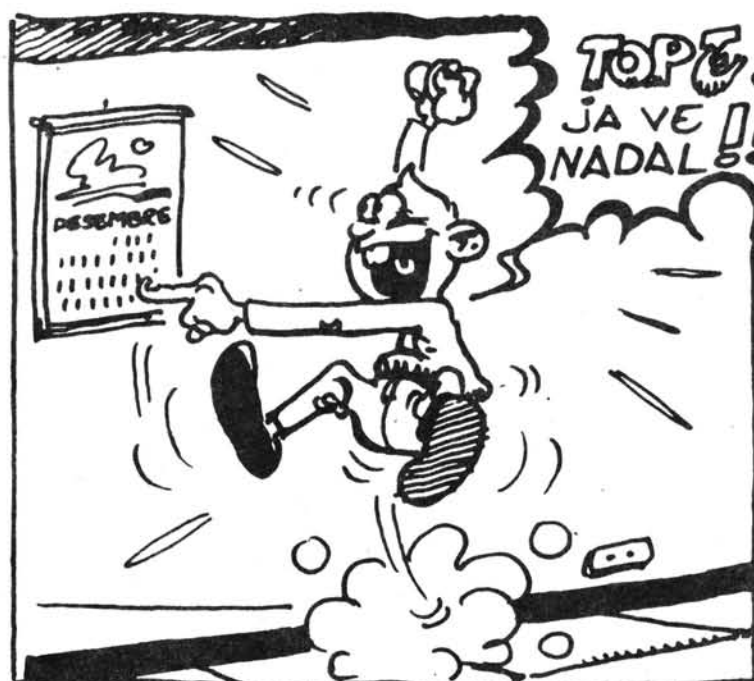
Pça. Barcelona, 2
Tel. 45 70 78

(Davant l'estadi "Lluís Sitjar")

PALMA DE MALLORCA

**NADAL
ME MATA!**

QUÈ DIUS ARA!
SI JÀ NO VIURIA.
ÉS MORT!

TU POTS
FER QUE
LA
HISTÒRIA
SIGUI
DIFERENT

Pensa un moment: quin sentit té celebrar Nadal tallant un arbre?

Per Nadal hauríem de ser, si hi cap, més respectuosos que mai amb la natura. I en tost d'açò molta gent surt al camp a tallar arbres i a collir verdet i cireretes de betlem. Pensa amb la destrossa que es pot fer si a cada casa es talla un arbre. Per tant per Nadal

- No hem de tallar ni arbres sencers ni branques.
- Tampoc hauríem de collir verdet ni cireretes de betlem.

Però Nadal l'hem de celebrar, i per fer-ho sense maltractar la natura hi ha moltes alternatives:

- Si estau decidits a adornar una planta, emprau-ne una que tingueu sembrada viva dins un test.
- També podeu fabricar-vos fàcilment un arbre artificial.
- Pels més vessuts venen arbres de plàstic.
- En tost de verdet, al betlem posau-hi serradís tenyit o qualsevol altra cosa que el pugui substituir.
- Emprau la imaginació. Nadal no pot ser una rutina. Hi ha infinites maneres d'adornar una casa que quan s'hi entri faci dir: és Nadal! Nadal per a tots. També per a la Natura.

estigués encisat. Els músics, esperant l'ordre del mestre, s'aixecaren drets i tot el teatre esclafi com un tro que eixorda en "Hurres!", "Bravos!", "Visques!" i mamballetes sense fi. Ningú no sap encara el temps que durà aquell aplaudiment inacabable. El cert és que l'escenari quedà farcit de rams de roses i clavells i, quan anava ja decreixent l'explosió delirant, de dins d'aquella remor d'excel·lents comentaris, s'escoltà ben clara la veu del professor Millet que deia:

-Quan aquesta nena parla, canta i, quan canta, es transforma en angelical! És la seva consagració!

Dins del seu saló de Palma, dona Aurora assaboria el triomf de la seva filla; unes llàgrimes d'alegria rodolaven per les seves galtes. Sentí son cor que batejava descompassadament. Xuclà per la boqueta de la xigarrera el cigarret americà i llançà el fum pels aranells. Omplí la copa de xampany fins que vessà. Mirà de fit a fit a través de la pantalla la seva Concepcioneta i, al seu honor, alçà la copa fins a l'altura del cap, i quan es disposava a brufar-ho amb la libació, una punyida de pro-

fund dolor li traspassà el pit. La copa al·l'aire li va tambalejar i el vi sabonerós li banyà l'argentat vestit. Els ulls, entelats d'ombra espessa, li restaren oberts, mentre a la boca es dibuixava un somriure d'amargor.

Copa i xigarrera rodolen unides per l'encatifat trespòl fins al peu de la televisió, quan

darrers dardells de llum ja macilenta, que s'escarden contra els murs del castell de Bellver. Al firmament, on ja hi havien aparegut alguns estels, un d'ells, de sobte s'apagà i, al seu lloc n'hi va néixer un de novell i de molt brillant resplendor.

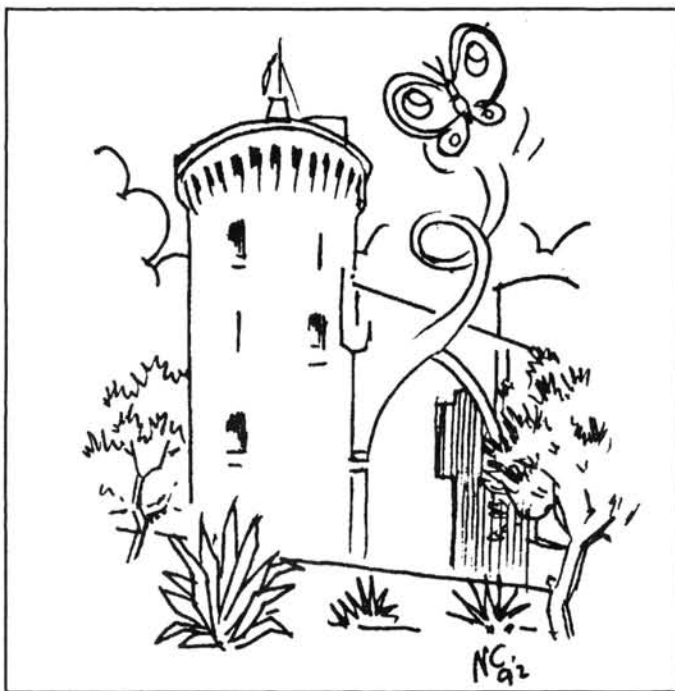
Al Liceu, havia acabat el concurs. Pel que es refereix al primer premi de part de les fèmines, el jurat, per unanimitat donà el vot a na Concepció Crespi. Les càmeres l'enfocaren de ple. El president, la besà a les galtes pastades amb sangillet, posant entre els seus braços un esplèndid ram de gladiols. Llavors li preguntà:

-Vols des d'aquí saludar qualcú o ofrenar-li tan gran triomf?

-Sí -contestà ella-, a la meua mare, l'esser per a mi més

estimat i a qui mai no podré pagar els sacrificis que per a mi ha fets! - i, acostant-se més el micròfon, -Mare, vos ofereix aquesta victòria que més bé és vostra!. Esper poder-vos abraçar i besar molt prest!

El televisor marxava dins del saló de dona Aurora, però ella ja no la veia.

dona Aurora roman esblancaïda, descansant immòbil i capfic, dins la confortable butaca. La inoportuna i endolada papallona, com ofrena del dia, recull l'últim sospir d'aquella senyora i, escapant-se apressada pel balcó del jardí, vola ràpida a portar-ho al sol ponent que, cansat, cerca repòs dins del jas de la mar bellugadissa, d'on despara sos

Bar CA'N TONI

- Bocadillos y Tapas Variadas
- Hamburgueseria.
- Platos Combinados
- Juegos Recreativos
- Comidas
- Medú del día
- Pollos al ast

Concert de Santa Cecília

El passat diumenge dia 22 de novembre, en el Convent dels Pares Franciscans, la Banda de Música d'Artà va celebrar un concert en honor a Santa Cecília, patrona de la música.

Sota la batuta del seu director, Bartomeu Ginard Palou, varen interpretar una diversitat de pasdobles i altres peces amb una perfecta execució i harmonia, en què l'ordre i l'equilibri musical foren la tònica dominant dels membres components de la Banda.

El programa que presentaren fou del gust del nombrós públic assistent que va respondre molt efusivament amb forts aplaudiments al final de cada peça.

Acabat el concert, la gent va quedar satisfeta d'aquell moment musical delectant i plaent. Les opinions eren de contentació en veure que la nostra Banda artanenca està composta per un gran nombre

de músics joves, fruits, aquests, de l'Escola de Música Municipal molt ben encarrilada per Bartomeu Ginard.

L'ordre del programa estava compost de la següent manera: "Evocación" de E. Cebrián, "Fiesta Moruna" de V. Cartagena, "Punteareas" de R. Soutullo, "Danza Mora" de A.

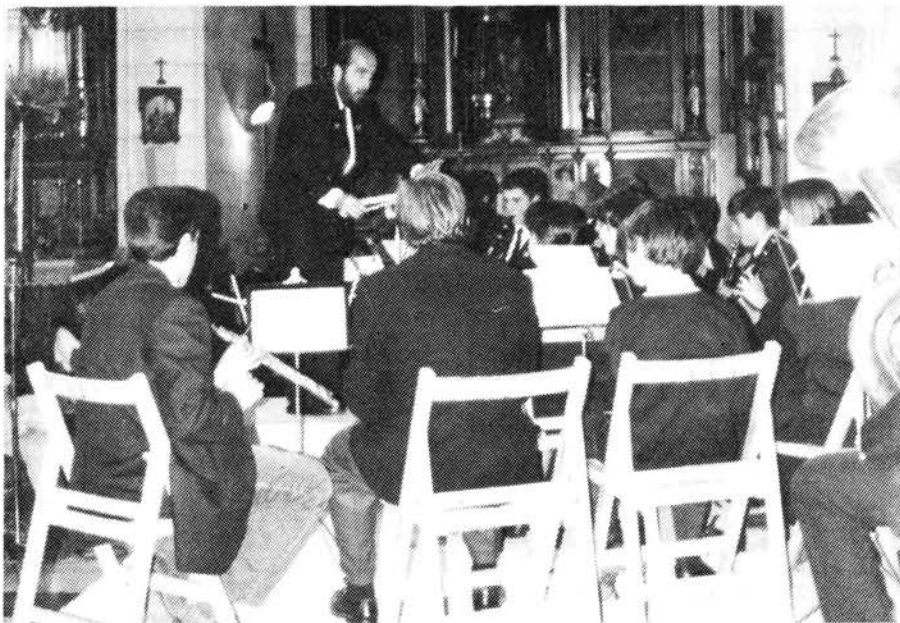
Vives, "Suspiros de España" de A. Alvarez, "La Viuda Alegre" de F. Lehar, i "Frasculo de E. L. Juarraz.

Abans del concert, la missa del Convent es va celebrar amb intenció dels músics que, d'aquesta manera espiritual, honoraven la seva patrona, Santa Cecília. La missa fou celebrada pel superior del Convent Pare Antoni Roldán.

Per completar la festa, la banda de música ho va celebrar amb un dinar de companyonia a Ca'n Faro.

Cal dir també que aquest concert fou emès en directe per Ràdio Artà Municipal.

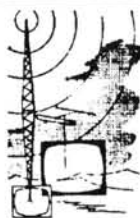
La nostra enhorabona a tots els membres de la Banda i al seu director amb el desig que aquests concerts es puguin realitzar més sovint. Molts d'anys.

Excavaciones
SEBASTIAN SASTRE
EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

Electrodomésticos
Reparaciones eléctricas - Antenas

Proyectos

Mateo Morey

83 51 35

Calle Gran Vía, 25

ARTÀ (Mallorca)

RECORDS DE HOLLYWOOD

Sirip Rodarbó

Burt, Burt, Burt...!

A més de n'Errol Flynn i en Ronald Reagan, a la meua infantesa també hi va haver un petit desgraciat a qui la vida li va començar a canviar i a canviar-lo a mesura que el cap se li va anar allunyant dels peus: en Burt Lancaster.

Aquest home, de llinatge i semblant broncejats perpètuament, era l'enemic públic número u de la nostra escola. Quan hi havia un vidre romput: en Burt. Quan un al·lot tornava brut i plorant: en Burt. Quan la mestra trobava un granot dins l'estoig del berenar: en Burt. Quan trobaves la teua llibreta envoltada per les flames: en Burt...

En Burt, en Burt i en Burt. Sempre era en Burt qui pegava i nosaltres els que rebíem, el que feia les dolenties i nosaltres els que érem castigats. Car, amb aquell somriure tan blanc i encantador, aquell tupé tan angelical i aquella habilitat per convertir les mentides en veritat, ell no podia ser mai, a ulls dels majors, el culpable de res. A més, havia repetit tres o quatre cursos i a aquell gegant no hi havia qui li alçàs ni la paraula, i molt menys,

la mà.

Donada la situació, no em va costar gaire trobar un parell d'amics que volguessin fer justícia i salvar-nos de la dictadura d'aquell malvat. Tot

d'una vam dissenyar un pla i el posàrem en marxa aquell mateix dia.

Relat de l'execució del pla (que no el Josep): En Burt camina tot sol per Lincoln Street, ja és fosc. De darrere unes mates surten set fantasmes i en Burt comença a córrer amb ells darrere. Arriben a un bosc. En Burt s'enfila a un arbre i els

fantasmes comencen a espolsar la soca repetint greument la mateixa consigna: Burt, Burt, Burt...!

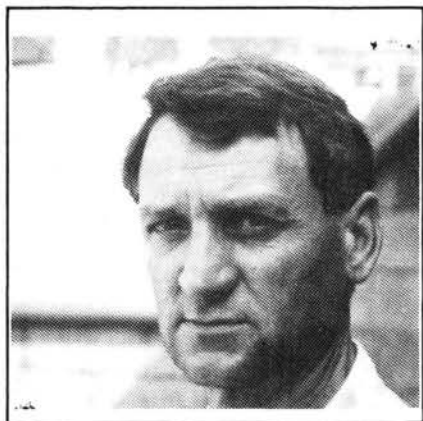
El fantasma líder (jo) es dirigeix amb veu cavernosa (vaig fer el que vaig poder) a un pertorbat Burt que no s'atura de tremolar: "Burt, som els esperits de les ànimes maleïdes. Si no fas el que et manam, moriràs i et vendrem a cercar per dur-te amb nosaltres a l'infern".

Amb la veu tremolosa va dir que sí, que faria tot allò que nosaltres li demanàssim. I ho va fer: mai més no va tornar a empipar ningú, fins i tot es va arribar a guanyar la meua amistat i la de molts altres companys. Però no acaba aquí la promesa que en Burt va fer a aquells fantasmes: cada dia, durant un any, va tornar a pujar a aquell mateix arbre per quedar-s'hi enfilat tota una hora, tal i com "els esperits de les ànimes maleïdes" li havien manat. Potser dalt d'aquell arbre, durant totes aquelles hores de penitència, va aprendre l'ofici que hauria d'exercir abans que el d'actor: el de trapezista.

FORN DE CAN BECA**Cada dia, bon pa**

Cada dimecres, panades
Cada divendres, robiols

Despatx central:**Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61 72**

Continuant amb la multiplicació de les plantes (l'explicació fou donada també per Miquel Bosch) es va tractar de la multiplicació asexual (vol dir que no hi intervenen els òrgans sexuals de la planta) i de les tres formes més importants: per estaqués, per murgons i per empelts.

Quant a les estaqués es tracta d'agafar un trosset de planta i posar-la en condicions idònies perquè pugui arrelar. Hi ha diferents tipus d'estaqués: branca, rel, fulla... Dins l'apartat de branca n'hi ha de llenya dura, de semidura i de blana. A l'apartat de rel hi entren gairebé tots els arbres però els que van millor són aquells que la rel té tendència a créixer en forma horitzontal, és a dir, pocs centímetres per davall la terra i de rels molt llargues (exemples: ginebró, caqui, prunera borda, etc.). La multiplicació per divisió de fulla es redueix a unes poques plantes que normalment no usam per fer bonsai (qualque ficus i

plantes de jardí, sansevieria, begònia rex, etc.).

Estaqués de llenya dura. Molt males de fer aferrar. Llenya semidura, males de fer aferrar. Llenya blana, bones de fer aferrar. Per tenir-ne una idea més clara, exemples de les primeres ho serien totes les coníferes (pi, teix, thuja, ciprés, ginebró, etc.). De les segones, els altres i de les de llenya blana ho serien els que tenen lletrada (figuera, morera, etc.) Tot això sempre en línies generals, ja que pot haver-hi excepcions.

Per fer treure rels a una estaca hem de tallar un tros de planta sà d'uns 7 a 15 cm de llargada i que tenguí els entrenus curts. Si és de fulla perenne li llevam les 2/3 parts de fulles, o gairebé totes, per evitar evaporació, i l'enterram fins a la meitat o un poquet més dins una terra molt porosa perquè la mantenguí humida però no banyada. Una bona mescla seria de 60% de perlita i un 40% de turba (rosa o negra). Ho posarem a un lloc no a ple sol, a una temperatura que oscil·li entre 18 i 22 graus arredossat. Li mantindrem la humitat durant el procés, esperant que ens tregui els ulls i fulles. Al cap d'un temps anirem aclimatant-les poc a poc al lloc habitual on han de viure. El millor temps és a la primavera i de llenya d'un o dos anys.

També es poden fer de

llenya del mateix any. De les brostades llargues de la primavera en feim trossos i feim el mateix que abans, però en ple estiu i a l'ombra. Sol anar molt bé.

Per a les estaqués de llenya molt dura (coníferes) si no tenim unes instal·lacions adequades (calentor a la terra i un sistema de boira d'aigua cada 7-10 minuts durant el dia perquè refresqui la planta i li resti evaporació) gairebé val més no perdre-hi temps perquè són molt difícils.

Les estaqués d'arbres que fan lletrada (com la figuera), quan les tallem les haurem de posar la ferida un poquet dins aigua teba perquè no es desagnin. És convenient tallar les estaqués just per davall d'un nuu a la part de baix i a dalt un poquet més amunt, amb l'extrem biselat (de bec de flauta, que diuen). També convé submergir un trosset de dos centímetres del que va enterrat amb un producte hormonal de creixement. Inaberplant IV en seria un exemple que va molt bé, perquè a més du fungicida per evitar fongs. Hi ha productes més bons però més complicats i que és impossible explicar des d'aquí.

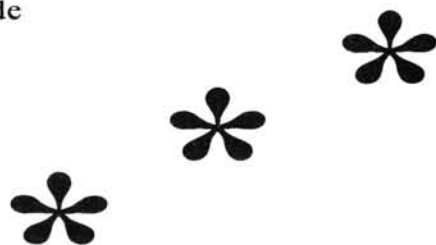
Del sistema per murgons i d'empeltat en parlarem un altre dia.

ESTRUCTURAS

Pídanos presupuestos sin compromiso

c/ Rafael Blanes, 98 Tel. 83 66 64
07570 - Artà

PSICÒLOGA

tel. 84 42 63

Cita prèvia

(de les 13 h. a les 16 h.)

Crònica des del Coll Faraix

“Per quinotxa, ninguna com la que passà la nissaga dels Porros de quan l'establí el Parral. Aquella gent amb peus callosos, els talons dels quals estaven solcats per la destal del fred, homes i fembres petjaren la carn orogràfica de Son Sureda, deixant rera sí els tiranys sanguinolents d'uns inviolables caminadors de ferradura.

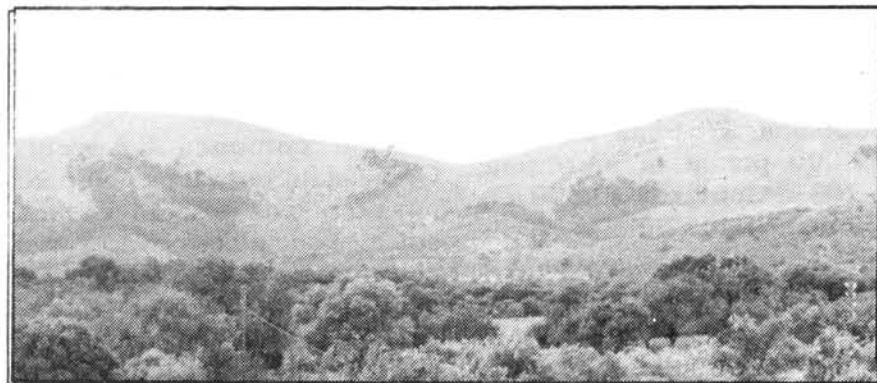
Tanmateix les sabates eren l'onze manament. A posta, la conxorxa dels pioners rebels era ferma i total...”

Aquestes paraules les ha escrites, amb el seu estil tan carismàtic, en Pere Ginard Ferrer; mon pare.

Li vaig demanar que me fes una mena d'introducció per un tema que volia tractar. Naturalment, no pretenc que les meves paraules ni tan sols puguin arribar als peus del que ha escrit mon pare. Ni tenc l'estil ni la gran riquesa lèxica d'ell. Però sí que vull retre un homenatge amb paraules senzilles al pioners establidors de la Colònia. A aquella gent que no conegueren ni bones carreteres, ni platges d'arena, ni xalets amb comoditats, etc...

Va ser mon pare qui me va descobrir els secrets del Parral. Ell m'inicià en la ruta dels Porros. Record que la primera caminada va ser tota una experiència. M'ensenyà els secrets del bellíssim pas del Parral i me contà històries dels pobladors d'aquells paratges. Després de la iniciació he anat al Parral moltes vegades.

Dintre la soledat de la muntanya,

tanya, m'apassiona el fet de trepitjar el mateix camí que seguien durant anys els Robinsons Parralencs.

Sense tenir coneixements tècnics feren un camí per travessar les muntanyes i anar a la vila, que te pots treure el capell. Era més ràpid, i ho és encara, aquesta ruta que en pas d'en Covassa o el pas del Grau. I molt més avinent que el pas d'en Gil. Fins i tot era més ràpid que anar en carro pel camí “normal”.

En la soledat de la muntanya, pens en les grans diferències d'aquell temps i ara. La vida còmoda d'aquest caminant no es pot comparar amb les penúries dels pioners.

En primer lloc els pioners no recorrien la ruta del Parral per plaer, com jo, sinó per necessitat. S'havia d'anar al poble per comprar, vendre o per altres feines i s'hi anava a peu i ben carregat, no mans buides com jo.

No conegueren cap camí ni cap carretera a prop per poder deixar el cotxe, com a vegades faig jo. No coneixien més transport que les cames.

El dia que feien la ruta, per

ventura havien treballat moltes hores en tasques dures. Què vos puc dir si jo hi vaig panxa plena tranquil·lament?

Per ells era un esdeveniment anar a la vila. Per a mi ho és anar al Parral.

Ells i elles crearen un camí per supervivència i gràcies a això nosaltres podem anar al Parral sense passar pena, peu pla i amb seguretat.

Ells forjaren una ruta amb suor i penalitats. Ara la podem disfrutar nosaltres i presumir d'ecologistes. Tan de bo les generacions vinents puguin gaudir de la immensitat de la nostra contrada.

Aproximadament la ruta que seguien era aquesta: Font del Parral, Pedra del Repòs, Esperó de Sa Bassiva, Corral de Sa Bassiva, Penyes d'en Xuia Vella, Coll Savell, Madrioles i cap a Ca'n Canals.

De vegades anaven de les Penyes d'en Xuia Vella cap al Puig Fonament i venien per Son Sureda. També adreçaven per altres llocs impossibles d'explicar només amb paraules. S'hi ha d'anar.

Jaume Ginard Palou

CONSULTORI MÈDIC
Dr. Enric Mas
Dr. Miquel Mestre

c/ Ciutat, 39 - tel. 83 62 37
07570 - Artà

AMPLIA ELS SEUS SERVEIS
Diàriament de 9 a 13 h.: **Medicina general,**
Cirurgia, Electrocardiografia, Dietètica,
Reumatologia i Rehabilitació.

PRIVATS i A.S.I.S.A.

Cada dimarts serveis de
GINECOLOGIA
a càrrec del Dr. Arturo Gil Bretones.
(hores convingudes)

Cada dimecres servei de
PEDIATRIA
a càrrec dels Drs. Marcó Lliteres.
(hores convingudes)

NOTICIES BREUS

* El passat diumenge dia 15, fou la Jornada de l'Església Diocesana. L'ofrena ha pujat 129.000 pts. a la parròquia, 26.200 al Convent i 25.390 a la Colònia. Moltes gràcies.

* Aquest diumenge començam l'Advent. Avui dissabte hi ha missa de Comunitat.

* Exercicis Espirituals: De dia 4 vespre a dia 6 capvespre hi haurà Exercicis Espirituals a Santa Llúcia pels qui fan tercer del Catecumenat Juvenil.

* Divendres dia 11, a les 8'30 del vespre hi haurà Trobada de Comunitat al Centre Social.

* Celebració Penitencial: Serà divendres dia 18 a les 8 del vespre a la Colònia; A Artà serà el dimarts dia 22 de desembre

TROBADA DELS GRUPS D'ACCIO SOCIAL

Dissabte dia 5 hi haurà una trobada dels grups d'Accio Social de les distintes parròquies de la part Forana. Serà a partir de les 4 del capvespre en el Centre Social.

Justícia i pau de mallorca llança una campanya titulada "Cap al 0'7 per cent". Es tracta de sensibilitzar el poble mallorquí i les institucions de cara a la cooperació amb els pobles del Tercer món. És la medicina preventiva de la Xenofòbia.

JESUS NEIX PER FER UN POBLE

Avui comença l'Advent. Començam un temps nou però nosaltres ens trobam en una situació que no és nova: la crisi econòmica, per exemple no canviarà amb l'Advent! I la crisi econòmica fa, segurament que pensem que cadascú s'haurà d'arreglar per sortir-se'n així com pugui i li deixin! La llei d'espais naturals aprovada pel Govern Balear resistirà els embats dels qui volen continuar construint i urbanitzant més i més? Es rectificarà o no? L'Advent no hi podrà influir gaire. Serem més acollidors amb l'estranger, amb el foraster, amb el qui no és de la nostra cultura? Hi podrà fer res l'Advent? Deixarem de desconfiar en els polítics i en els qui ens canten les alabances d'Europa i de la convergència i de la reconversió de la nostra economia? No. L'Advent, aparentment no ens farà més confiats en els polítics. El cisma entre els polítics i el poble sembla afiançar-se més i més. La comunitat cristiana, socialment insignificant, trobarà noves forces per viure contracorrent, per a viure el gust de la fe compartida, quan tants altres cedeixen a la temptació que el compromís personal i

l'exigència són coses dels temps passats? L'Advent què hi podrà fer?

I tanmateix, la flama de la fe del poble de Déu es reviva i s'alegra amb aquest temps nou. I tanmateix l'Església feta amb el cansament de tots nosaltres i amb les excuses que posam i amb les nostres manies i els nostres pecats, però feta també amb la nostra pobra fe i amb la nostra incombustible fidelitat; feta sobre tot amb la presència misteriosa i pròxima de Jesucrist i del seu Esperit, es posa en marxa una altra vegada per fer l'Advent, per rebre l'Advent. Per reconèixer el qui ve per l'Advent.

Jesús naixent ens posa en el cor de cada un i en el de l'altre amb qui construim la nostra societat una nova manera de fer un poble. La manera que Jesús ens proposa de fer un poble no és altra l'espera vigilant, la preparació diligent dels camins, el reconeixement de la seva presència allà on és, i fer-nos nosaltres també el su cos vivent avui dins el nostre món. Nosaltres som la Bona Nova que Déu mateix ve a salvar el nostre món. Que ens ho torni fer sentir l'Advent d'enguany.

Francesc Munar

Les passes del Forum de Pastoral Juvenil

Qui són els joves d'avui * (I)

No podem parlar de joventut sino de joves. I no podem parlar de joves, sino de moltes classes de joves! El ventall és tan ample com el que va del "cos que vols cos que desitges" fins al més refinat del pragmatisme per aconseguir el que volen; la curva que descriu el conjunt dels joves va dels més motivats per l'estètica i els valors artístics i utòpics, fins als més cooperadors i motivats per al sacrifici altruista...

Tanmateix, tots, des dels més passotes, fins als més voluntariosos, des dels més elitistes fins als més integrats i integradors, tots conflueixen en unes tendències generals que els unifiquen, els descriuen i en fan el que són: joves d'avui!

- viuen el moment present!
- se troben "molt bé" en el sistema econòmic actual
- valoren més lo privat i familiar, que lo públic i civil.
- no tenen marcs de referència significatius

ADVENT NADAL EPIFANIA

Celebram la venguda del Senyor

Perquè ens estima ens visitarà un sol que ve del cel, per il·luminar els qui viuen a les fosques a les ombres de la mort, i guiar els nostres passos per camins de pau. (Lluc 1, 78-79)

Ara per l'Evangeli, tots els pobles en Jesucrist tenen part en la mateixa herència, formen un mateix cos, i comparteixen la mateixa promesa (Efesis 3,6)

ADVENT: EL SENYOR VE,
PREPAREM-LI EL CAMÍ!

El profeta ISAIES, des de la llunyania dels temps, anuncia al poble la venguda del messies, el Déu-amb-nosaltres.

Diu Isaies: "Ell posarà pau entre les nacions que forjaran relles de les seves espases i falçs de les seves llances.

Ell farà justícia als desvalguts i el coneixement del Senyor haurà omplert el país".

JOAN BAPTISTA és la veu que crida en el desert i convida a la conversió, al canvi, per rebre aquell que porta la salvació i la vida.

Ell bateja amb aigua allà al Jordà, i la gent li pregunta: "Què hem de fer?"

I Joan respon: "Qui tenguí dos vestits, que en doni al qui no en té i qui tenguí menjar que el compartesqui amb els altres".

MARIA, l'al·lota de Natzaret, la verge creient, és el nostre principal model en el camí de l'Advent.

Ella espera la salvació de Déu, ella està disposada a col·laborar-hi, ella és fidel a allò que Déu li demana.

Ella fecundada per l'Esperit, porta al món, amb tot l'amor, el Fill de Déu.

A l'Advent recordam i preparam la venguda de Jesús, el Fill de Déu, a Betlem. A l'Advent desvetlam les nostres vides per rebre el Senyor que ve cada dia enmig nostre.

A l'Advent renovam la nostra esperança en la venguda definitiva del Senyor, al final del temps.

VENIU SENYOR JESUS!

- manca total d'identitat.
- igualdat jove / al·lota
- transformació del lloc de la dona
- lleu superació de la distància generacional amb els adults
- individualisme
- rebaixa d'utopies
- al·lèrgia als compromisos estables i exigents.

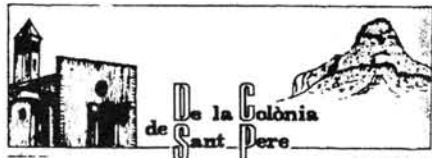
Podríem dir que hi hagut un canvi en la manera de situar-se: de la brúixola que ens diu on anar i el sentit que cal prendre,

hem passat al radar que detecta els possibles centres d'interès i els selecciona amb gran rapidesa, fins i tot trastocant les dimensions. D'un punt d'orientació fixe, hem passat a un punt d'orientació relatiu.

Algunes equacions tramposes que funcionen: Lo útil és lo vertader i lo vertader és bo. El principi d'utilitat fa el principi de veritat: això dona una nova ètica.

Una altra equació "amb trampa" que és prou utilitzada: Lo que s'ofereix, jo ho puc tenir; lo que jo puc tenir ho vull tenir; lo que vull tenir ho he de teneir, m'ho han de donar. El qui m'ho dona compleix; el qui no m'ho dona no compleix; Breu: el que s'ofereix és el que jo tenc dret a posseir.

* Primera part de la Ponència de P. González Blasco.

A. Genovart

Reunió informativa sobre la conducció d'aigües

El batle d'Artà, Miquel Pastor, va presidir el passat divendres dia 20 una reunió informativa en la que va explicar als coloniers i residents totes les qüestions relatives al tema de la conducció de l'aigua potable i les residuals. A la reunió hi participaren també Antoni Llaneras regidor d'obres i infraestructura, Bartomeu Ginard regidor d'obres i serveis, Rafel de Lady advocat i assessor jurídic de l'obra i Jaume Grimalt enginyer redactor i director del projecte.

L'acte se celebrà en el local del Centre Cultural i hi assistiren molts de veïnats, la qual cosa vol dir que quan a la gent li pica el tema no passa amb facilitat. Les explicacions del Batle i la resta de la taula informativa respongueren a les peticions del públic que sortí informat i en general satisfet.

Campionat de Truc

Un any més se celebra en el Centre Social el campionat de Truc. En aquesta ocasió són 16 les parelles inscrites, de les quals una està formada per dones. El torneig començà el passat dia 5 i està previst que finalitzi el pròxim dia 25. De moment hi ha molta animació i esportivitat

Nova Junta Directiva del Club de la Tercera Edat

El passat dia 13 els socis del Club de la Tercera Edat es reuniren en Assemblea Extraordinària en la que es va presentar una candidatura de cara a l'elecció d'una nova Junta directiva. Aquesta quedà elegida el mateix vespre i aquests són els membres que la formen: President, Andreu Genovart Sureda. Vicepresident, Joan Llull. Secretària, Francisca Cursach.

Tresorera Joanaina Torres. Vocals, Celina Frederlen i Sebastià Carrió. Sembla que els nous responsables del Club de la Tercera Edat tenen moltes idees i estan ben disposats a fer feina i dur a terme una sèrie d'activitats. Per de prompte ja s'han entrevistat amb el batle el qual els ha dit que poden disposar d'un dels locals de l'edifici municipal de Sa Bassa d'En Fessol.

Diuenge passat, es va dur a terme l'excursió organitzada per la Parròquia i el Centre Cultural. Berenàrem a Esporles. La visita a la Granja va ser el plat fort de la jornada. Després, es va continuar la marxa fins al Mirador Ricard Roca i es va dinar al Restaurant d'Es Grau. En la tornada es va fer una aturada a Estallencs. Els paratges de la serra de Tramuntana, tan distints dels nostres, ens varen encisar. L'únic incident del dia va ser l'estona que els excursionistes haguérem d'esperar a Binissalem per mor de l'ocupació de la carretera d'Inca que duïen a terme de manera intermitent un nombrós grups de Binissalemers. El conjunt de l'excursió va sortir rodó. Erem 47 participants. F.M.

BAR-RESTAURANTE CAN BALAGUER

Tel. 83 50 03
c/Ciutat, 19

* Menú del dia

* Tapes variades

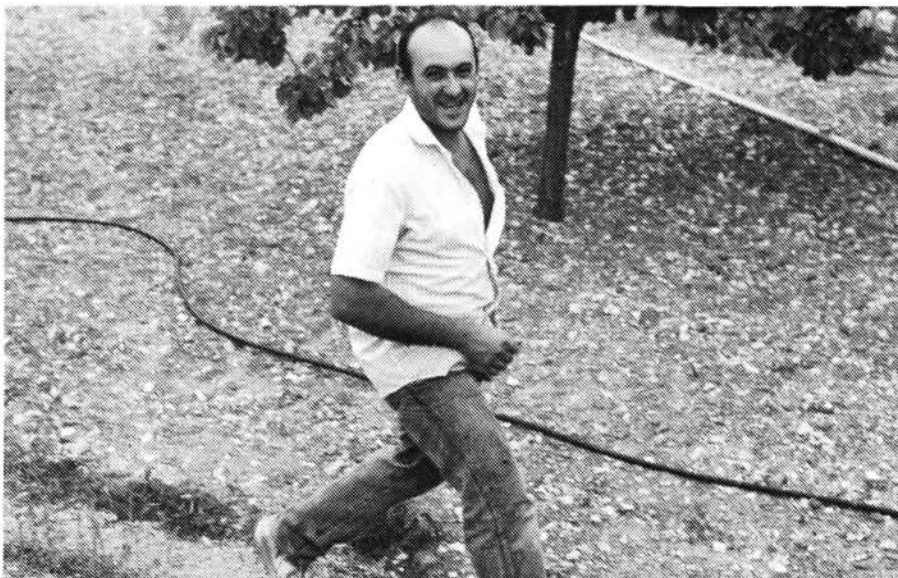
* Cuina malloquina

Pel cap que crema

En Guillem Vives Canet, des Trial, està empecatat. Això resol que té els set pecats mortals. però, paradoxalment, gaudeix de la gràcia terrenal, perquè l'alquimista Toni Gamundí i el bruixot Pere Gatova (déus paracelsians del Bar Trial), amb el solpàs guardapeccats cada dia li donen la benedicció redemptora, al temps que l'allunyen de tot pensament pecaminós, en evitació que en Guillem no prengui el costum de saltar tanques prohibides i després haver de pagar els tests romputs de l'olla immoral. A posta els nigromàntics Gamundí-Gatova el mantenen a ratlla, a base de sermons promiscus de la boca teca i corcanyolades d'aigua beneïda de Ca'n Moyà.

¿Quí ho entén, això? Nosaltres, ben cert que no, tota vegada que en Guillem, seguint els consells astrals del duot satànic, ben de veres podria presentar-se a un concurs d'impossibles, perquè, si a mà no ve, trauria llampugues pescant dins un bassiot i també rebliria la Plaça Nova amb cagarades de poi. "Amb" una paraula; si s'ho proposàs, urbanitzaria l'infern, i després posaria en Banyeta Verda dirigint el trànsit a la cantonada del quarter.

Per enllestir forat i cul, un altre fetiller igualment vol la

Guillem Vives Canet, una ploma de cap d'ala dins la disbauxa artanenca.

part que li correspon, ja que aquell és el fogoner-atiador de la caldera dintre de la qual es couen els malèfics beuratges prescrits pels encisadors Gatova-Gamundí; en Tomeu Rotlet, els principis del qual passen, ineludiblement, pel canyó de les sopes, perquè, a semblança dels jutges honests, dicta sentència quan el cas està resolt. Volem dir que a l'hora de menjar en Rotlet només vetla el batut al veï per por de no ésser-hi a temps:

Si a punt de migdia anau al "Trial", res vos espanti. Allà tot hi escau: esclata-sangs com una copa de capell; coloms missatgers que vénen de les

antípodes; tords grives caçats a grapades; salpes d'arrova i sards de quintar; caçadors i escopeters que amb un sol perdigó duen caça per una setmana; ciclistes que pugen Sa Calobra amb les mans dins la butxaca; femelles, i no pas de carro; veritats i mentides que posarien els pels de punta a un coll de botella, etc.

Ara bé: En Guillem diu la seva i fa caseva. Els interessos són els interessos, mentre que de les bellotejades un cop menjades, anc que sien estovades, Sant Pere no en fa rebost.

CARPINSA

Carpintería en Aluminio
y Saneamiento

A. Cursach y E. Matallano

Tel. 83 54 76

C/ Fray Junipero Serra, 7

ARTÀ

- * Technal
- * Puertas Aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerias
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalería y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Gas Butano y Propano

La immortal vellesca

Una foto com cal. I tan de bo que sí. La relíquia centenària és una mostra fefaent de l'última moda en el vestir en aquelles anyades de principi de l'actual segle.

Mirau, perquè el personatge i la mudada fan mirera. Capell de pana negra cintat de seda grisenc, enllaçat amb un nuu de papallona mascle. El cassot és pura artesanía de masclilla. Si més no, fins i tot pareix un xic avantguardista, perquè el doblec del coll i punys és massa generós. Pel que fa a la camisa, indubtablement es tracta d'una peça de llana fina de sa desarestarada a la plana, els trams de la qual estan cordats pel corresponent botó de bacina conventera.

Respecte als calçons, quasi no tenim dubtes; llana gruixada i asprella, tan comuna que, sense la protecció d'uns calçonets de drap que arribassin als turmells, cap cuixam podia suportar el pessigolleig infernal dels embastats, perquè aquella roba, recent sortida dels telers, més aviat pareixia una estora de faquir.

Però el que per a nosaltres porta els cascabells són les escorretjades; un veritable model de rustiquesa foravilera, actualment i per dissort, en total desús. Aquest estri de càstig escalivava més que no pas castigava. Amb tal sentit era

f a b r i c a t mitjançant una verga d'ullastre i un assot d'espart o cànem, el qual restava nuat a l'extrem superior del garrot a través de l'oportú forat fet a cops de barrina.

¿Quí és el respectable senyor de la foto? Tot seguit ho deim: L'amo en Joan Esteva Pasqual, padri dels germans Joan i Bernat de Sa Font Calenta, igualment avi matern del difunt l'amo en Guillem Creu Vella (pare de n'Antònia i na Bàrbara d'en Jaume Ribot i en Toni Boter), de m a d o n a Margalida Creu Vella (mare dels g e r m a n s

Sebastià, Gabriel, Pere, Toni i Bàrbara Vaquer), de madona Antònia Creu Vella, difunta (mare dels coneguts Bàrbara, Sebastià, Antonia i Gabriel Vaquer), i de madona Maria Creu Vella, aquesta bessona de l'anterior, i casada amb l'amo en Pere Vives de Sa Badeia. Aquest

matrimoni viu a Palma.

També l'amo en Joan era avi patern de la nissaga dels Escarrinxes, Antònia, Bàrbara i Maria, amb dues bessones, Margalida, Catalina, Àngela, Joan i Aina.

El nostre home va néixer l'any el 3 de desembre 1844, i morí el 17 de febrer de 1924 als 79 anys

VIDRIO ALUMNIO SANEAMIENTO
VIALSA

J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35
ARTÀ (Mallorca)

d'edat. Tota la vida fou un conrador pels quatre costats. De bergant fet, anà a Ca'n Guidet, seguí d'amo al Rafal de Dalt, i acabà l'itinerari pagès a Sos Sanxos, en la qual possessió Déu se l'emportà per a sempre.

El més assenyalat de l'amo en Joan, va ser la innata coneixença en el maneig del bestiar essent una espasa pel que correspon a la morfologia animal. Dins el camp de l'arbrat manejant el difícil gatzoll i el traïdor xerrac.

Si observau la foto amb cura, guipareu que l'amo en Joan delectava d'unes proporcions anatòmiques formidables. La

península del rostre és una obra frenètica ben conformada; nas prominent; llavis de canonge; orelles d'escoltador; celles moblades i cerrudes; ulls escrutadors; barra deforme i una colla de mans aptes per abraonar el musell a un mul de tres anys.

Permeteu-nos fer una postil·la protohistòrica: el pare del fotografiat, Miquel Esteva, de jovenell li succeí una passada primorosa. Una nit, anant a un ball (se suposa de matances), la foscúria el traí en forma d'ensopegada, amb el mal esperit de caure dins un romagueral. Quan entrà a la

vetlla fou fitat per les jovençanes, que li digueren: - "Miquel, com t'has maganyat sa cara d'aquesta manera?" - "Jo venia tan diligent que he fotut de grapes dins una romaguerada, i, ja ho veis, m'he fet quatre escarrinxos".

Vet ací l'excelsa gènesi de l'àlies "Escarrinxes". ¡Quina sort, al costat de l'execrable ramat de pseudònims, que no toquen Mallorca ni res tenen a veure amb la nostra cabal idionsincràsia!

N. B.: La foto i assessorament han estat una deferència dels germans de la Font Calenta.

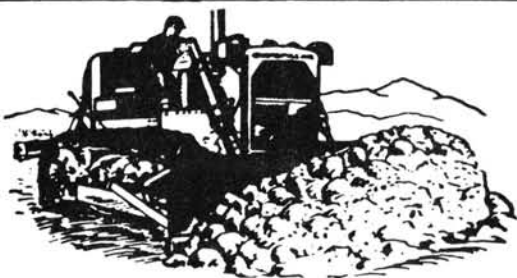
SE ALQUILA CASA DE CAMPO MUY CONFORTABLE

Informes:

Teléfonos 835599 - 836153

Es lloga un local en planta baixa Plaça Conqueridor, 11

Informes: Plaça Conqueridor, 8
Telèfon: 835244

COEXA, S.A.

DELEGACION EN CALA RATJADA:
Vía Mallorca, s/n - Tel: 56 37 48

CONSTRUCCIONES

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANTERA DE ARIDOS PROPIA

ALQUILER MAQUINAS

BOMBA HORMIGONAR PROPIA

HORMIGON PREPARADO

CONTROL CALIDAD

LABORATORIO

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà-Alcúdia, Km. 4
Telèfon: 83 56 88 Fax: 56 52 67

BASQUET

CADET MASCULI

Una errada destacada va ser que en el número passat, sortia el següent resultat:

C. E. SANT SALVADOR	63
PERLES DE MANACOR	44
que havia d'haver estat:	
C. E. SANT SALVADOR	63
ROULET MOLINAR	44

Les darreres jornades:

SON QUINT	64
C. E. SANT SALVADOR	48

Partit disputat el dissabte dia 14 al col·legi de Son Quint a Palma. Després d'una molt bona sortida de l'equip artanenc amb un parcial de 2 a 9, l'equip palmesà es va veure obligat a demanar el primer temps mort, i a partir d'aquí va aconseguir un parcial de 33 a 9 que va posar punt a la història del partit, ja que la primera part va acabar amb el resultat de 35 a 22.

A la segona part l'equip artanenc va pitjar un poquet més en defensa, però la diferència aconseguida a la primera part per l'equip local va ésser una gran pedra per a l'equip artanenc.

Els parcials cada 5 minuts varen ser: (2-9) (13-11) (21-16) (35-22) al descans, (51-31) (57-31) (61-41) (64-48).

Cal destacar els 19 rebots i 13 punts d'A. Nicolau i els 16 punts i 9 rebots de M.A. Riera.

C.E. SANT SALVADOR	82
PORRERES	19

Partit disputat el dissabte dia 21 al polisportiu de Na Caragol d'Artà. No cal dir res, el resultat ho diu tot, tan sols hi va haver un equip damunt la pista, i aquest va ésser el d'Artà. Els parcials cada 5 minuts varen ser: (12-0) (19-4) (30-5) (43-6) al descans, (49-9) (53-9) (62-13) (82-19).

Cal destacar els 24 punts, 3 rebots, 2 assistències d'A. Gaya, els 10 punts, 13 rebots, 8 taps de M.A. Riera i hem de destacar també la gran injecció moral donada a tota la plantilla pel públic assistent.

SENIOR MASCULI

SANIMETAL	78
SON CARRIO	62

Partit disputat al Polisportiu

de Na Caragol el diumenge dia 15. Aquest partit no es va semblar gens al partit que vàrem poder veure la setmana anterior a la mateixa pista, pot ser que amb la lesió de M. Ginard l'equip local es va quedar fora cap pivot amb la suficient experiència. El resultat al descans era de 35 a 26 a favor de l'equip local, que es va confiar i a set minuts de l'acabament el resultat era de 60 a 52. Al final l'equip artanenc es va mantenir per davant en el resultat.

Cal destacar els 23 punts de P. Vaquer i els 16 de T. Gili.

PLA DE NA TESA	67
SANIMETAL	69

Partit disputat el dia 22 al la pista del Pla de Na Tesa, a Palma. No va ésser un partit vistós, però va ser intrigant pel resultat, en cap moment i fins al final no es va saber quin seria l'equip guanyador, els parcials cada cinc minuts varen ser: (6-9) (22-19) (26-27) (34-28) al descans, (41-42) (49-50) (57-59) (69-67).

Cal destacar els 14 punts i 16 rebots d'A. Gili, i els 18 punts i 9 rebots de R. Carrió.

La classificació després de vuit jornades està de la següent manera:

Campanet	8	7	1	485	432	15
S. S. d'Artà	8	6	2	526	485	14
Santa Maria	8	6	2	561	471	14
P. Porreres	8	5	3	458	416	13
Joan Capó	8	4	4	426	432	12
Colonyà Pollença	7	5	2	489	441	12
I. Esporles	7	5	2	344	300	12
P. de Na Tessa-B	8	3	5	489	508	11
U. E. Llosetina	8	2	6	296	350	10
A. Femenias	8	1	7	457	518	9
A. Cala Santanyí	7	1	6	365	422	8
Son Carrió	7	1	6	334	455	8

CADET FEMENI

PETRA	58
C.E. SANT SALVADOR	27

Molt bon partit, llàstima que la victòria no els acompanyàs. Un altre cop la falta d'experiència va ser una paret insuperable per les jugadores artanences.

C.E. SANT SALVADOR	29
LLUCMAJOR	61

Al principi pareixia que l'equip local podria guanyar el primer partit, però la gran defensa de l'equip visitant i els nervis de l'equip local varen fer impossible la victòria.

Avui dissabte l'equip cadet masculí i femení es desplacen a Son Carrió i a Ses Salines, respectivament i demà l'equip sènior masculí jugarà un altre cop al polisportiu de Na Caragol contra el Lluçmajor. Desitjam la millor sort a tots els equips.

SENIOR FEMENI

Una clara i treballada victòria sobre el Campanet, i la primera derrota d'aquesta temporada davant el fort equip del Santa Mònica són el balanç d'aquestes dues darreres jornades de l'equip Sènior Femení.

Resultats:	
CAMPANET	21
EL DORADO-ARTA	57

Encara que el resultat no ho demostrí, fou un partit molt treballat per l'equip artanenc. En els primers minuts l'equip de Campanet lluità molt fort i no deixà entrar en joc les jugadores d'EL DORADO-ARTA.

Però després d'una forta defensa i ràpids contraatacs de les artanenes, s'aconseguí un avantatge que es va anar augmentant fins als darrers minuts de partit.

EL DORADO-ARTA	63
SANTA MONICA	68

Partit jugat el diumenge passat a les pistes de Na Caragol, on l'equip d'Artà rebé la primera derrota a la lliga.

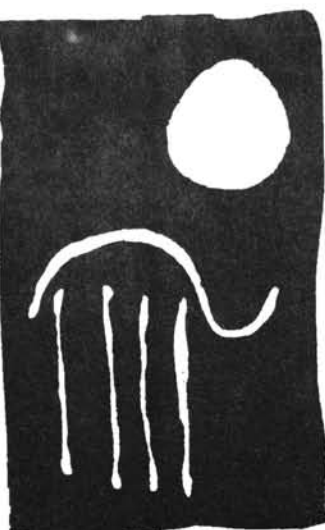
Des del primer minut ja es va veure que el partit seria molt disputat. La defensa individual de les jugadores contràries posà les coses molt difícils a les artanenes a qui costà d'entrar en joc. A pesar de tot les diferències eren mínimes en el marcador.

Tal volta la clau del partit fou l'avantatge aconseguït en els darrers minuts de la primera part de l'equip visitant. Un parcial de 10 a 0 feren inútils els esforços de les jugadores d'EL DORADO-ARTA ja dins la segona part.

Al final una diferència de 5 punts demostra la igualtat dels dos equips, aspirants a les primeres posicions de la taula classificatòria.

Ferriolense	5	5	0	441	107	10
Juvut. Lluçmajor	6	4	2	249	205	10
S. Salvador d'Artà	5	4	1	293	177	9
Santa Mònica	5	3	2	245	240	8
Lluçmajor B.C.	5	3	2	276	188	8
Illes Balears	4	3	1	200	140	7
Colonyà Pollença	4	1	3	131	190	5
Joan Capó	4	1	3	76	207	5
E. Son Carrió	5	0	5	109	328	5
Campanet	5	0	5	84	322	5

POLISPORTIU MUNICIPAL - ARTÀ

NA CARAGOL

Torneig de Tennis

El proper dia 8 de desembre i durant tot el dia tindrà lloc un torneig de tennis per categories: infantil, juvenil i sèniors, masculí i femení en cada una, competiran en eliminatòries successives en disputa dels trofeus. És una organització de la Comissió d'Esports de l'Ajuntament.

La inscripció és gratuïta i tots els interessats es poden dirigir al bar del Polisportiu fins dia 4 de desembre. Una vegada acabada la inscripció es faran públiques les normes de celebració i els horaris definitius.

Torneig de futbol sala

Ja ha començat l'edició d'enguany del torneig de futbol sala que en aquesta edició recull la participació de 21 equips, la gran majoria d'Artà mateix. Això implica que les jornades setmanals siguin intensíssimes. Hi ha 3 partits els dilluns, 3 els dimecres, 1 els dijous, 1 els divendres i 2 els diumenges. Deu per setmana, amb un equip que descansa. Ja s'ha disputat la primera d'aquestes jornades amb els següents resultats:

Expert, 4 - Mussols Apr., 2
Nelson A, 3 - Nelson, 9
Boixos Nois, 4 - Ponent, 0
Màrmols, 9 - Piz Paz, 2
Estr. Roja, 4 - Sanimetal, 17
M. Gamundi, 1 - Almudaina, 10
Sa Nostra, 3 - C. Cultural, 2
Sports Juma, 8 - Canyamel, 2
Cs. Ginard, 8 - Almudaina P., 3
Sa Bòveda, 4 - Bolero, 3
Descansa: Institut.

Programa d'activitats

Oferim als nostres lectors les activitats programades per a la propera quinzena. En la competició volei no hem disposat encara dels equips participants. En bàsquet, SM significa Sènior Masculí, SF Sènior Femení, CM Cadet Masculí i CF Cadet Femení.

Dissabte, 28:
Futbol-sala, 18:00:
Almudaina - Sa Nostra

Diumenge, 29:
Bàsquet SM, 11:30:
Sanimetal - Campanet
Futbol-sala, 21:00:
Sanimetal - Canyamel

Dilluns, 30:
Futbol-sala, 19:30:
Almudaina P. - C. Cultural
20:45:
Bolero - Marmoles Gamundi
22:00:
Estrella Roja - Sa Boveda

Dimecres, 2:
Futbol-sala, 19:30:
Cons. Ginard - Piz Paz
20:45:
Juma - Boixos Nois
22:00:
Nelson - Sa Nostra

Dijous, 3:
Futbol-sala, 22:00:
Expert-Vialsa - Almudaina

Divendres, 4:
Futbol-sala, 19:30:
Institut - Sanimetal

Dissabte, 5:
Volei, 16:00:
Volei Artà - ?
Bàsquet CF, 18:00:
Forn de Sa Plaça - Es Molinar
Bàsquet CM, 19:30:
Sant Salvador - Son Servera

Diumenge, 6:
Bàsquet SF, 11:30:
El Dorado - Joan Capó
Futbol-sala, 16:00:
Mussols Apr. - Marmoles Artà
Futbol-sala, 17:15:
Nelson A - Ponent

Dilluns, 7:
Futbol-sala, 19:30:
Sa Bòveda - Juma
20:45:
Bolero - Sa Nostra
22:00:
Almudaina P. - Almudaina

Dimecres, 9:
Futbol-sala, 19:30:
Canyamel - Sanimetal
20:45:
C. Cultural - Marmoles Artà
22:00:
Màrmols Gamundi - Ponent

Dijous, 10:
Futbol-sala, 22:00:
Estrella Roja - Nelson A

Divendres, 11:
Futbol-sala, 19:30:
Piz-Paz - Mussols Apr.

VOLVO

Venta y servicio

AGENCIA EN MANACOR

HERMANOS NADAL S.A.

C/ Creuers, 30 Manacor, tel 55 21 77 - 55 13 02

AMARANTA

Alta Bisutería

C/. l'Agulla, 16
Tel. 56 33 52

Cala Ratjada
(Mallorca)

C. E. Sant Salvador, equip de bàsquet cadet masculí

D'esquerra a dreta, drets: José Navarro (del Forn de Sa Plaça, patrocinador de l'equip), Rafel Ginard (entrenador), Climent Alzamora, Antoni Nicolau, Miquel Angel Riera, Bernat Miralles, Benet Capó, Antoni Gayà, Pere Vaquer (entrenador). Acotats davant: Gabriel Cursach, Rafel Melis, Sebastià Carrió, Bartomeu Dalmau, Miquel Jaume Llodrà, Miquel Angel Conesa, Pere Miquel Riera, Andreu Muñoz. Era el dia de la presentació, a Na Caragol. (Foto Infante)

Hípica

La primera notícia de la crònica hípica arriba amb retard: ahir divendres dia 27 s'havia de celebrar a Na Batlessa una assemblea general del Club Hípic d'Artà per donar a conèixer la situació actual del Club i convocar o acceptar candidatures per a unes properes eleccions a càrrecs directius. En el proper número en recollirem més informació.

Les carreres

Hem destacar el cinquè lloc aconseguit pel campió del 91 Riggy al Critèrium de 4 anys de La Caixa i que va

guanyar el manacorí Riker Blau.

També s'ha de destacar la millor velocitat nacional de la reunió que tengué lloc a Son Pardo el diumenge dia 15 per l'egua de les germanes Massanet, Junita, que va ser tercera i obtengué un trofeu donat pels professionals del taxi.

Aquest mateix dia també aconseguia la victòria el cavall de Mateu Vicens, Joiel, que va rodar a 1'23"4.

Igualment Sorteta, l'egua de Na Borrassa, també aconseguia la victòria, un dia abans, a Manacor demostrant el seu progrés continuat. Conduïda

per Antoni Tous, va rodar a 1'28.

I el darrer èxit dels cavalls artanencs va ser el diumenge dia 22 a Son Pardo on lírico tornava donar mostres de la seva gran classe guanyant la seva gran classe guanyant la seva carrera a 1'23"4 conduït per Pere Miquel Vaquer, el seu jove propietari.

Aquest mateix dia es produïa la reaprició en pista de Loçana, l'egua de Tomeu Gili, que sortia d'un descans temporal.

Sorteta, Lindomundo i Joiell han estat els més regulars d'aquest mes de novembre.

Chaude Fontaine II

ELECTRONICA AYALA

Se necessita treballador per a serveis de post-venda
Imprescindible permís de conduir classe B-1
Informació a la tenda:
Plaça del Pare Llinàs, 1

Jardineria,
Disseny.
Manteniment i
Venda de Plantes

Joan Llabata Morey

Plaça Conqueridor, 8 Tel. 83 52 44
07570 - Artà

Futbol base

Incidències en el partit de futbol Benjamí C. D. Avance.

El passat dia 21 de novembre en el partit que disputaren els equips del C. D. Avance i l'Escolar de Capdepera, corresponent a la lliga del Grup 7 benjamí, es varen produir una sèrie d'incidències protagonitzades per l'àrbitre de l'encontre Don Víctor Ignacio Gutiérrez Martínez.

Davant els fets que varen ocórrer abans, durant i després del partit, el C. D. Avance va presentar un informe al Consell Insular de Mallorca, en data d'entrada 23 de novembre de 1992 a les 10'15 hores del matí, signat pel president del C. D. Avance, Don Joan Esteva Rosselló; el secretari del C. D. Avance, Don Antoni Roldan Brancolini; el president de C. D. Escolar, Don Ramon Sánchez López i l'entrenador del C. D. Escolar, Don Antoni Brunet Sintès.

L'informe, en la seva integritat, diu:

"Informe que presenta el C. D. AVANCE DE ARTA sobre los incidentes ocurridos en el partido Avance benjamín contra el Escolar benjamín de Capdepera, equipos del grupo 7, jugado el sábado día 21 de Noviembre del presente año 1992.

El árbitro del encuentro, Sr. D. Víctor Ignacio Gutiérrez Martínez, se presentó en el campo del Avance a las 11'00 horas, cuando la hora fijada eran las 11'00 para el inicio del encuentro, con el consiguiente retraso, ya que no pudo empezar hasta las 11'30.

El Sr. Colegiado, antes de iniciar el partido, llamó al Delegado del equipo Avance, Sr. Bartolomé Quetglas Maria para decirle que los balones que había en el campo

y el que se le entregaba para jugar no eran del Consell y se negaba a que se utilizaran, a pesar de las repetidas explicaciones de que eran del Consell, pero que su uso había ya desvirtuado los dibujos originales.

Finalmente cayó en la cuenta de su error y los admitió. Pero ya había provocado una segunda causa para la tensión que añadir a su retraso. Durante el encuentro llegó a desorientar a los jugadores de ambos equipos con las repeticiones de los saques de banda sin dejar claro cuando estaban bien sacadas i cuando mal.

Al final del encuentro, ante el hecho de que el C. D. Avance fue sancionado por llegar tarde al partido con el Olímpic de Manacor, el Sr. Presidente fue a la caseta del árbitro a indicarle que anotara en el acta que había llegado tarde. El Colegiado le hizo un gesto bien expresivo de lo que entendemos por "que te den por c..." y le sacó de la caseta.

Ante esta actitud del colegiado el Sr. D. Juan Esteva Rosselló, Presidente, perdió los nervios y le insultó, manifestando su enfado por su actitud prepotente que como árbitro no podía tener.

El C. D. Avance y su Presidente a la cabeza, lamentan que se haya producido esta actuación incorrecta por parte del Club, y quieren hacer constar que con el presente informe no discuten la actuación técnica del Colegiado ni el resultado del encuentro, sino que desean hacer llegar la versión del Club ante el hecho de que el Colegiado retirara todas las fichas del Avance y no entregara copia del acta, y se negara a abandonar la caseta arbitral si no estaba presente la fuerza pública.

Todo ello puede dar una imagen desorbitada de los hechos con grave perjuicio para nuestro Club, que en ningún momento ha tenido como norma un modo de actuación

antideportiva.

Sin más les saluda muy atte. D. Juan Esteva Rosselló, Presidente y D. Antonio Roldan Brancolini, secretario.

Con el presente escrito están de acuerdo y lo firman el Sr. Presidente del Escolar, D. Ramón Sánchez López, su entrador D. Antonio Brunet Sintès".

A l'hora de tancar la publicació de Bellpuig, i posats en contacte amb el President del C. D. Avance, el Consell no havia comunicat res al Club de l'Avance.

Esperam que en el proper número de Bellpuig poguem donar puntual informació dels esdeveniments en relació amb els fets ocorreguts en el partit benjamí entre els equips de l'Avance i l'Escolar de Capdepera, que acabà amb el resultat final favorable als gabellins per 0 a 1.

Resultats de Futbol

Futbol Base.

Juvenils:

Búger, 1 - C. D. Artà, 1

Cadets:

S'Horta, 1 - Avance, 5

Avance, 5 - Ca'n Picafort, 2

Infantils:

Murense, 1 - Avance, 1

Benjamins:

Espanya, 2 - Avance, 6

Avance, 0 - Escolar, 1

Futbol Penyes Grup A:

Garage Galletero, 1

Arcs-Artà, 1

Trofeu Regularitat C. D. Avance.

Centre 2000 U

REPORTAJES, FOTO Y VIDEO
PARA BODAS, COMUNIONES,
BAUTIZOS, PUBLICIDAD

c/. Antonio Blanes, 16
ARTA - Telf. 83 65 82

Cadets:

S. Dalmau	17
F. Barbón	10
J.L. García	9
I. Ferrera	9
R. Ferrer	9
S. Mascaró	8
T. Tous	8
J. Piñeiro	7
G. Ferragut	5
P. Canet	4

Infantils:

F. Bisbal	18
T. Grillo	16
J.A. Barbón	13
M. Genovart	10
T. Mayal	5
S. Danús	4
C. Martín	4
J. Nieto	3

Benjamins:

P. González	15
D. Piñeiro	15
T. Ferrer	14
P. Flaquer	13
A. Tous	10
J. Rocha	7
T. Femenias	6
J. Ginard	4
J. Gayà	4
P. Canet	3

Calendari properes jornades

Lliga 1° Regional:

C. D. Artà - Montaura
29-11-92.
Ses Pesqueres. 15'30 h.

Santa Eugènia - C. D. Artà
06-12-92. Santa Eugènia.

C. D. Artà - Petra
13-12-92.
Ses Pesqueres. 15'30 h.

LLiga Juvenil:

C. D. Artà - Margaritense
29-11-92. Ses Pesqueres.

Alaró - C. D. Artà
06-12-92. Alaró.

C. D. Artà - J. Sallista
13-12-92. Ses Pesqueres.

Lliga Cadets:
Algaida - Avance
28-11-92. Algaida.

Avance - At. Alaró
05-12-92. Ses Pesqueres.

Porto Cristo - Avance
12-12-92. Porto Cristo.

Lliga Infantil:

Avance - Poblense
28-11-92.
Ses Pesqueres. 16'00 h.

Pt. Pollença - Avance
05-12-92. Pt. Pollença.

Avance - Pollença
12-12-92. Ses Pesqueres.

Lliga Benjamí:

La Salle Manacor - Avance
28-11-92. Camp de S'Arracó.

Badia C.M. - Avance (Segona Volta)
05-12-92. Cala Millor.

Avance - Felanitx
08-12-92. Ses Pesqueres.

Avance - Petra
12-12-92. Ses Pesqueres.

Volei

Volei Artà, 1
Pub S'Oliba, 3

Partit jugat a Na Caragol el dia 21 d'aquest mes, en el que els nostres jugadors no sapigueren (o no pogueren) fer el joc que saben fer. Per altra banda l'equip visitant va demostrar ser un equip molt lluitador, no donant cap pilota per perduda i, el que és més important, no perdent mai la concentració en el joc, tot i haver perdut el primer set per un ajustat resultat de 15 a 12.

Ja en el segon set, les coses es capgiraren. Els visitants imposaven el seu ritme, la seva forta defensa i lograren minvar

la moral de l'equip local, imposant-se als següents sets per 15-11, 15-7 i 15-8.

Cal resaltar el canvi inexplicable de joc i de concentració que es produeix en el nostre equip sempre després d'haver jugat (i moltes

vegades jugant) el primer joc. Sembla com si l'equip no fos el mateix. Esperam que puguin resoldre aquest problema per futurs partits.

Avui dissabte, dia 28 de novembre, l'equip de Volei Artà s'enfronta a l'equip de Son Servera Nautilus.

Escacs

La inscripció per participar en el I Torneig d'Escacs Artà 92-93 està oberta fins dia 1 de desembre al bar del polisportiu. Organitzat pel Club d'Escacs i patrocinat per Esports Juma i l'Ajuntament, establirà tres categories, menors de 14 anys (masculí i femení) i majors de 14 anys.

BAR-RESTAURANTE

ES PINS

Especialidad
Cocina
Mallorquina

C/. Ciutat, 49 Tel. 83 64 61 07570 Artà

BAR-RESTAURANTE ES PINS

En aquest partit cal destacar a tot el conjunt artanenc pel seu bon joc realitzat, com també podem destacar els jugadors Quique i Oliver pels dos gols marcats.

patrocina

TROFEU A LA REGULARITAT DEL C.D. ARTÀ

Lliga de 1ª regional. Temporada 92-93

Classificació:

B. Martí	17	Remacho	2	J. Bisbal	1
Quique	14	B. Cursach	2	R. Palou	1
G. Massanet	6	Julia	1	T. Oliver	1
S. Ginard	3	S. Massanet	1		

Futbol 1ª Regional

Ferriolense, 2

C. D. Artà, 2

Encontre prou interessant el que varen jugar els dos conjunts de Son Ferriol i el C. D. Artà el passat diumenge a la tarda. En el passat número del **Bellpuig** insinuàvem que en aquest partit l'equip artanenc podia treure un resultat positiu i així ho ha fet.

Ara bé, i tot s'ha de dir, abans de començar el partit, l'entrenador de l'Artà, B. Palou, sermonejà seriosament els seus jugadors donant-los entendre que el jugador dins el terreny de joc ha de rendir el cent per cent de les seves possibilitats, que, si no, prescindiria del jugador, per molt bo que fos, que no pogués complir les seves indicacions i no rendís al màxim. Es veu que en Palou no va de coverbos.

L'equip del Ferriolense, malgrat estigui a dos punts de l'Artà, va demostrar ser un equip fluix encara que sempre va anar per davant en el marcador.

Quan ja el marcador senyalava 1 gol a 0 a favor de l'equip local, en Toni Oliver empatà el partit, però a minuts escassos d'empatar, els de Son Ferriol es tornaren a avançar en el marcador.

Abans, però, d'acabar la primera part, en Quique marcà el segon gol dels artanencs arribant al final del primer temps amb l'empat a 2 gols.

Aquesta primera part el partit fou d'igualtat per part dels dos

conjunts, si més no l'equip artanenc dominà una mica més creant jugades que haguessin pogut acabar en gol. La part negativa la donà el porter artanenc, Palou, que les dues úniques errades que va realitzar va provocar que l'equip local marcàs els dos gols.

Ja dins les casetes, el porter Palou, conscient de les errades, quedà força desmoralitzat amb la negativa de jugar el segon temps. Gràcies a l'encoratjament dels seus companys en Palou es reanimà i tornà al terreny de joc realitzant un gran partit.

Al segon temps la tònica fou diferent. Els artanencs sortiren amb més empena realitzant un joc més pràctic desbordant en

tot moment el seu adversari. El domini seria total i el perill es faria cada cop més intens amb contraatacs més ràpids i amb pilotes al pal que malauradament no entrarien dins la porteria. El Ferriolense ja es veia tan apurat de perdre el partit que en aquest segon temps va llevar tres davanter per tres defenses.

Sermonejar de tant en tant sembla esser una tàctica eficaç.

Demà diumenge, l'Artà reb la visita del Montaura que està en el lloc quinze de la classificació amb 7 punts i 5 negatius. El partit començarà a les 15'30. En teoria sembla ser un partit fàcil on el C. D. Artà no ha de tenir molts problemes per resoldre l'encontre al seu favor.

1. Margaritense.....	11	6	4	1	22	9	16+ 4
2. Santa Eugenia.....	10	6	1	3	27	16	13+ 3
3. S'Arracó.....	10	5	3	2	17	13	13+ 1
4. Soledad.....	10	4	5	1	11	7	13+ 3
5. Port Sòller.....	11	5	3	3	16	14	13+ 1
6. Rotlet.....	11	2	8	1	19	16	12+ 2
7. Ses Salines.....	11	5	2	4	17	16	12+ 2
8. Collarensa.....	10	4	4	2	15	15	12+ 4
9. Independiente.....	10	4	3	3	22	15	11+ 3
10. Artà.....	10	4	2	4	24	13	10
11. Petra.....	10	1	7	2	16	15	9- 1
12. Cide.....	11	2	5	4	13	20	9- 1
13. Ferriolense.....	10	1	6	3	9	11	8- 2
14. Barracar.....	10	2	4	4	17	30	8- 2
15. Montaura.....	10	3	1	6	15	21	7- 5
16. Escolar.....	10	3	1	6	10	18	7- 5
17. Alqueria.....	11	0	3	8	5	26	3- 7

Campanya de
Normalització Lingüística

PIZZERIA-RESTAURANTE
EL MESÓN

CASA CRISTOBAL I

PLAYA DE CANYAMEL

PIZZERIA-RESTAURANTE
EL MESÓN

patrocina

**TROFEU AL MÀXIM GOLEJADOR DEL
C.D. ARTÀ**

Lliga de 1ª Regional, temporada 92-93

Classificació:

G. Massanet	8	T. Oliver	3
B. Martí	5	Remacho	1
Quique	4	B. Cursach	1

Es Racó

Aquesta foto, per obra i encarament d'un fotògraf alemany, ha dat la volta al món. La Balenguera artanenca és madò Magdalena Pastor Ginard, Rabassona. Nascuda el 1853 al carrer Tarrassa número 6. El 5 de maig de 1875 casà amb Antoni Amorós Massanet, Creu Vella. Morí als 84 anys el 7 de desembre de 1937. Per manca d'espai, només direm que és la padrina dels Rabassons del Molí de d'Alt. Demanam clemència a la resta dels familiars per l'obligada omissió.

Els seduïts per la nostra ancestralia, tenen oportunitat de contemplar una vera relíquia, perquè el ple de la foto no té pinyol. Veiem: per primeres, madò Magdalena presenta la còrpora d'un plantat humà astorador. Per ella, la paraula "colesterol" encara estava dins el claustre matern dels enigmes. Passant a la mudada, el ressons antanyals encunyen flaires d'autenticitat: mocador de seda negra, brusa de cotó i falda besant el rim dels talons. Les aparents sabates, un xic encrestades de puntera, no són altra cosa que el símbol de la practicitat; uns còmodes xoquins a prova d'ulls de poll. El davantal gairebé bastava per parasol d'una casa pairal.

Anem al bessó: la masia de Bellpuig feia un quintar de cànem a l'amo en Julià Carrió, apoderat del Marquès. Tot seguit, madò Maria Maieta, repadrina de l'esposa d'en Joan Lluís del Forn Ca Na Rosa Sopa, l'espada. Després, la padrina Rabassona el filava i del filat sortia l'autèntic fil de drap, perquè el filagassat més fi s'aprofitava per al brinet. El conjunt de la filosa és prou explícit; carro o flocada, carta i fus. L'art en el maneig era delicat. Però madò Magdalena pessigava el cànem amb la boca, per por d'una traïdora berruga, jugant-lo amb la mà esquerra a fi que el fil, suaument, s'encabellàs al fus, la virolla del qual era acaragolinada pel joc digital de la mà dretana.

A Ca'n Bernat de Son Primer hem vist la filosa. És pura artesanía de canya. Tal volta d'una canya del canyar de S'Hort d'en Salat, idèntica de les que la Casa Vandorem recollia per fabricar les millors llengüetes de l'univers per a instruments de vent.

ENDEVINETA

de Pere Xim

Solució a la publicada:
Llorenç Rayó

Molt mos ho estan explicant
per noltros és mal d'entendre,
en es maig o en es setembre
vorem si ho resoldran.

Pot esser petit o gran,
¿serà baró o serà fembra?
Això ho vorem més envant
en cas que ho arribem a entendre.

Els Gorans

PER QUÈ TÉ TANTA POR
DES MOIXOS, EN GNOMO?

ÉS QUE DE TETIT
HO VA PASSAR
MOLT MALAMENT

QUÈ LI VA PASSAR?

ENCARÀ ERA UN
QUISSÓ I EL VAREN
RATTAR UNS MOIXOS
ENORMES!

POBRE GNOMO, FA UNA
PENETA!

SÍ, TAN
PETIT I TAN
PORUC...

BUB-
BUB!

PIRIS & ESTELRICH

TANTA COMPASSIÓ FA
OI! QUÈ HI PUC FER SI
ES MOIXOS ME FAU
ALERGIA?

TORNAREM EL DIA 19/XII